

ХАВАР

Ўзбекистон Республикаси Алоқа Вазирлиги наشري

● 1992 йил мартдан чиқа бошлаган

● 1993 йил, 19 февраль № 8 (47) ●

Баҳоси 5 сўм.

Ўтган йили замонавий алоқа хизмати кўрсатувчи ўзбек-америка қўшма корхонаси очилганлиги тўғрисида хабар берилган эди. Қисқа вақт ичида мазкур корхонанинг номи «Ўздунробита» эканлиги, янги хизмат эса уяли алоқа деб номлангани ва у радиотелефон билан боғлиқлиги кўпчиликка маълум бўлди.

Радиоалоқа бир неча соғияда сизни нафақат жумҳуриятдаги шаҳар ва қишлоқ билан, балки жаҳоннинг исталган «нуқта»си билан боғлаш имкониятига эгадир.

Мухбиримиз «Ўздунробита» бош директори Юрий Васильевич СНЕЖКОВ билан учрашиб, унга бир неча саволлар билан мурожаат этди.

— Бир жиҳатдан тўғри. Бизга керак бўлган радиотелефон қурилмалари, махсус алоқа станцияларини асосан Финляндиянинг «Нокия» фирмаси етказиб беради. Улар турли давлатлар ли-

«ЎЗДУНРОБИТА» ИМКОНИЯТИ КЕНГАЙМОҚДА

— Юрий Васильевич, энг аввало корхонанинг ташкил топши сабаблари тўғрисида қисқача маълумот берсангиз.

— Илгарилари ҳам ихтирослашган алоқа хизмати бўйича жумҳурият ҳаётида эҳтиёж бор эди. Бироқ ўтмиш давлат сиёсатимиз бу жабҳанинг йўлга қўйилишига кўп рўйхушлик бермади. Чунки радиотелефон алоқасининг ташкил қилиниши йирик «капиталистик» давлатлар билан иқтисодий алоқаларнинг яхшиланishiга сабаб бўлар эди. Инкита буткул қарама-қарши тузумнинг яқинлашуви бўлса ушадар мафкурага зид бўларди.

Ўзбекистоннинг миллий мустақилликка эришуви бу йўлда дастлабки ва истиқболли қадами қўйиш имконияти яратди. Натияжада Алоқа вазирининг шахсан қўллаб-қувватлаши билан радиотелефон хизматини республикада жорий қилиш юзасидан бошланган, саяҳатнинг маҳсули бўлиб «Ўздунробита» дунёга келди.

Бизнинг нисбатан тез орада янги корхона очинишимизда соҳадаги мутасаддилар, бўлажак ҳамкорларимизнинг барчаси қўлларидан келган ёрдамларини аямдилар. Мен бунга ҳақиқий давлат ва халқ манфаатлари нуқтаи назаридан фидоикорона фуқаролик ёрдами деб бемалол айта оламан.

— Қўшма корхона тузилишида қилинган сарф-ҳаражатларни яқин орада қоплай оласизларми?

— Корхона ташкил қилинишида давлатимиз очиб берган кенг имкониятларнинг ўзи kifoya қилади. Барча моддий харажатларини хорижийлик ҳамкорларимиз «кўтариши».

— Хорижий ишбилармонлар сармояни шунчаки бекорга совиришмайди-ку?

Албатта. Мушук ҳам

бекорга офтобга чиқмайди. Ўрта Осиё ва Кавказорти кенгликларида ягона ҳисобланган бизнинг корхонамиз соҳамиз бўйича ишловчи чет эллик ҳамкорларга жаҳон бозорининг катта қисмига «дарча» очиб беради. Шунинг учун ҳам махсус қурилмалар, захиралар жўнатишдан тортиб монтаж ва ишга туширишгача бўлган барча жараёни «улар» ўз зиммаларига олдилар.

— Ҳозир жумҳуриятимизнинг қайси бурчагига борманг, чет эл маҳсулотларини сотиш йўлга қўйилганининг гувоҳи бўлаёмиз. Баъзан бу товарларнинг дизайни (гузаллиги, ташқи тузилиши) ва сифатига «беш кетсак», баъзида эса фақат ёрлиғигагина четники эканини кўриб (айниқса, сотиб олганимиздан кейин) хафа бўлиб кетамиз. Шу маънода олганда, ҳозир сиз фойдаланаётган алоқа техникасининг кўрсаткичлари истеъжочилар талабларига жавоб бера оладими?

— Ҳақиқат ўйлаб кўринг, ҳозир биз ишлатаётган АТСлардан бири етмиш квадрат метр жойни эгаллайди. Ҳозиргача қўланиб келинаётган бошқа АТСларнинг ўн минг мижозга хизмат кўрса-

тадиган бутун хизматчилари билан тўрт қаватли бинога жо бўлиши мумкин. Ваҳоланки, «етмишлик» бизнинг АТСимиз бир вақтнинг ўзида 60 минг мижозга хизмат қилиш билан бирга, бор-йўғи 8 киши ишининг бир маромда боришини таъминлайди.

Телефон қурилмаларимиз ҳам мўъжаз-чиройлилиги, юқори сифатли эканлиги билан ажралиб туради. Фойдаланиш муддати ҳам юқори, бузилиб қолмагани бўлса, таъмир ишларини тезкорлик билан фирма таъминлайди. Биз алоқа хизматини жаҳон талаблари даражасида қондираман.

— Юрий ака, тапларингизга қараганда, хизматларингизга тўланадиган нарх ҳам «осмонда» бўлса керак?

— Янгилик фирмага келиб-сиз. Биз эфир вақтига оладиган тўлов жаҳондаги энг имтиёзли нархлардан бири ҳисобланади (бир минутга 60 цент). Бундан ташқари, тўлов рублларда ҳам амалга оширилиши мумкин.

— Зарурий алоқа техникасини сизга қиммат етказиб беради? Назарингиз, сизнинг «техник ҳамкорларингиз» ва ҳозирги радиотелефон баҳоси орасида узвий боғлиқлик бордир...

цензиялари асосида ўз маҳсулотларини ишлаб чиқаргани учун бизга тўланадиган алоқа техникасининг белгиланган баҳолари халқаро даражадан юқори эмас. Бизнинг хизмат нисбатан арзонлигининг яна бир боиси — давлатимизнинг бу соҳадаги илғор сиёсатидир. Чунки бутун жаҳондаги каби бизда ҳам космик алоқа орқали радиотелефондан фойдаланиш мустақиллик белгиси ҳисобланади.

— Юрий Васильевич, илғор хизмат турларидан қиммат фойдаланмоқда?

— Радиотелефондан фойдаланувчи ҳозирги мижозларимизнинг асосийлари «Ўзбекистон ҳаво йуллари» компанияси, Марказий Банк ва қўшма корхоналардан иборат. Хусусий мижозлар ҳам кўпаяди деган умиддамиз.

— Агар сир бўлмаса, айтинчи, қўл остигиздаги қондирларингизнинг маоши қандай?

— Сир. Маданийлашган бозор мамлакатларидаги сингари, бизда ҳам бу масалада тижорат сирни қаттиқ сақланади. Аммо ходимларимиз малласи юксаклиги, уларнинг ҳар бири камиди битта чет тилида эркин гапиришни билиши учун маоши ҳар қалай оз эмас.

— Корхонангиз катта фойда оладими?

— Харажатлар ва даромадларнинг биринчи жадали энди тузилмоқда. Шу сабаб бу масалага бирон-бир аниқлик киритишга ҳали вақт бор.

— Корхонангиз келажак тўғрисида сўзласангиз...

— Келажак ўзимизга боғлиқ. Ҳозирча фақат тошкентликлар бизнинг хизматимиздан фойдаланмоқда, холос. Яқин келажакда бутун Ўзбекистонни радиотелефонлаштиришни режалаштирмоқдамиз.

Сухбатдош
Фахриддин УМАР ўғли

ОЛАМДА НИМА ГАП?

ВОҚЕАЛАР ● ЯНГИЛИКЛАР ● ХАБАРЛАР

● Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг мажлисида 1992 йил якунлари кўриб чиқилди. Унда иқтисодий ислохотни амалга оширишдаги камчиликлар очиб ташланиб, 1993 йилги вазифалар белгиланди.

● Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримов Япония Ташқи ишлар вазирлиги иқтисодий ҳамкорлик бошқармаси бош директорининг ўринбосари Хидеаки Уэда раҳбарлигидаги делегацияни қабул қилди. Унда икки мамлакат ўртасида иқтисодий, илмий-техникавий алоқаларни кенгайтириш, молиявий ёрдам ҳамда Ўзбекистон иқтисодиётига сармоя олиш масалалари муҳокама этилди.

● Андижонлик бўлажак олимлар ватан тарихи бўйича илмий ишларини шу ерда ёқлашади. Дорилфунунда очилган аспирантурада таълим олаётган ёшлар илмий-тадқиқот олиб боришда катта имкониятга эга бўлишди.

● Москвада савкиз мустақил давлат вакиллари давлатларaro телерадиокомпаниясини ташкил этиш юзасидан битимга имзо чекинди. Арманистон, Беларусь, Қозғистон, Қирғизистон, Молдова, Россия, Тожикистон ва Ўзбекистон янги телерадиокомпаниянинг тасвирларидир.

● Давлат Божхона хизмати Россия Федерацияси ҳудудида қўшмача қийматдан олинаётган солиқдан озод этилган моллар рўйхатини эълон қилди. Улар орасида сут ва сут маҳсулотлари, табий асал, кофе, чой, шакар ва шакарли ширинликлар бор.

● Москвадан Узоқ Шарқ йўналиши бўйлаб учадиган самолётлардаги йўл ҳақи баҳорга қадар оширилмайди, дейишмоқда Внуково аэропорти вакиллари. Ҳозирги пайтда Москвадан Сахалингача бўлган самолёт чиптаси 33 минг сўм туради.

● 16 февралдан бошлаб Москва метросида йўл ҳақи икки баробар оширилди. Энди 6 сўмга жетон олиш мумкин. Шунингдек, Петербургда трамвай, троллейбусда ва автобусда юриш 5 сўмга тушибди.

● Фин ноширлари обуначиларга тарқатиладиган матбуот нашрларининг қўшимча қийматидан олинган солиқдан озод бўлишди. Ноширлар ва журналистлар матбуот воситалари тўтган йўлни янада мустаҳкамлаш учун сотиладиган газеталарга ҳам бу имтиёз қўлланилишини исташмоқда. Чунки бу солиқ бир нухса Газета баҳосининг бешдан бир қисmini ташкил этади.

БУГУНГИ СОНДА:

- ЎЗБЕКИСТОН—АМЕРИКА ҚўШМА КОРХОНАСИ ҲАРАКАТДА
- САМОВИЙ ҲАМКОРЛИК ИСТИҚБОЛЛАРИ
- ИНСОННИНГ ДИЛИ ПОК БЎЛСА...

КЕЛГУСИ СОНЛАРДА:

- АНИҚЛИК — ИШИМИЗ МЕЗОНИ
- ҲОЖАТБАРОР ПОЧТАЧИ
- ШОҲЛАР ОГОҲИ, ОГОҲЛАР ШОҲИ
- АЕЛДАН ЭТ КИДИ

КОИНОТ ОРҚАЛИ ҲАМКОРЛИК

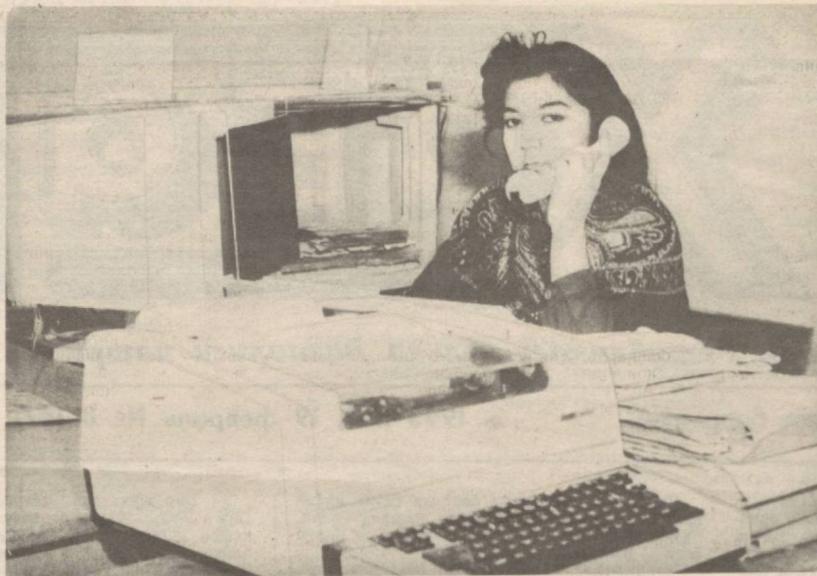
Масковнинг «Деловая связь» ва бирлашган «Телеком» компаниялари Олмониянинг «Дойче азроспейс АГ» корпорацияси билан биргаликда МДХ мамлакатлари аро йўлдош орқали сўзлашувни йўлга қўйиш ҳақидаги уч ёқлама «Романтис» деб аталган келишув ҳужжатини имзоладилар.

Келишувда йўлдош орқали телефон хизмати учун тўловлар бозор муносабатларига кўра белгиланиши айтиб ўтилди.

«Деловая связь» компанияси телефон станцияларини ердан тўғридан-тўғри самовий алоқага киришишига кафолат берса, халқаро телефон йўналишига чиқиш учун «Франк-фурте-на-Майне» станцияси орқали йўл очишни «Телеком» ўз зиммасига олди.

«Дойче азроспейс АГ» эса маҳаллий станция қуриш ва бириктирув ишлари билан шуғулланидиган бўлди.

«Уч ҳамкор ўз ишларини бошлаб юборган. Ҳадемай Масковдаги учта йўлдош орқали сўзлашувни ташкил қилувчи телефон станцияси қурилиши тугатилди», деб хабар қилади «Мы» газетаси.

Лобар Шерқўзиева Тошкент шаҳарлараро телефон станциясининг ҳисобкитоб бўлимида оператор бўлиб ишлайди. Еш ҳодима қисқа вақт ичда ўз ишнини духта ўзлаштириб, ҳамкасблари ҳурматиға сазовор бўлмоқда. Шунингдек ширинсуханлиги, одоби билан тенгдошларидан ажралиб туради.

СУРАТДА: Л. Шерқўзиева. Сураатқан: Т. ЛУТФУЛЛАЕВ.

ТАЙИНЛАШ

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирининг буйруғи билан Марат Шохидовни ЗОХИДОВ Тошкент телефон-телеграф станциясининг бошлиғи этиб тайинланди.

М. Ш. Зоҳидов 1939 йилда туғилган. Урта мактабни тугаллагач, Тошкент электр алоқаси олийгоҳида таҳсил олди. «Союзтелефонстрой»нинг 2-қурилиш-монтаж бошқармасида монтажчи бўлиб ишлаган. 1965 йилда у Ленинград электр алоқаси олийгоҳининг аспирантурасини битириб, техника фанлари номзоди унвонини олди. 1965-1982 йиллар мобайнида Тошкент электр алоқаси олийгоҳида ассистент, катта ўқитувчи, кафедра мудири, проректор бўлиб ишлайди. 1982 йилдан то 1990 йилгача М. Ш. Зоҳидов Алоқа вазирининг ўринбосари, 1990 йилдан эътиборан эса алоқа ходимлари малакасини ошириш институтининг ректоридир. Утган давр мобайнида 50 дан ортқиқ илмий асарлар ва монографиялар ёзган. 1982 йилдан бери радио, электроника ва алоқа илмий-техникавий жамияти жумҳурият бошқарувиининг раисидир.

АХБОРОТ

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирининг буйруғига биноан Тошкент телефон-телеграф станциясининг бошлиғи В. Г. БУДАГОВ бошда ишга ўтганиги сабабли ўз вазифасидан озод қилинди.

ХИЗМАТ ҲАҚИ ОШИРИЛДИ

Кун сайин ўзгараётган нарх-навода аҳолиға алоқа хизмати кўрсатиш ҳақи Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигиға аъзо бўлган жумҳуриятларға нисбатан Ўзбекистонда энг паст бўлган ҳолатда сақлаб турилди. Аммо почта юкларини таниш учун сарфланаётган харажатларнинг темир йўл транспортарида 28 баробар, ҳаво йўлларида 30 марта, автомобиль транспортарида 50 баробар оширилиши алоқачилар фаолиятида мураккаб иқтисодий шароитни юзага келтирди. Бундан ташқари, моддий-техник материаллар нархи ҳам бир неча баробар юкорулади. Бошқа ҳамдўстлик мамла-

катлари ўртасидаги телефон, телеграф, почта алоқасиға ҳақ тўлаш анча қимматлашиб кетди. Бир донна хатини жўнатиш учун миқдор 1 сўм тўласада, унинг асл нархи 7-8 сўмни ташкил этади. Шу боис Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазири буйруғи билан шу йил 5 февралдан бошлаб алоқа хизматида янги тарифлар жорий этилди. Энди Самарқанд, Фарғона, Жиззах, Сирдарё, Наманган, Андижон, Тошкент вилоятлари шаҳар ва қишлоқлариға сим қоқмоқчи бўлсангиз, бир дақиқа сўзлашув учун 5 сўм, Бухоро, Навоий, Сурхондарё, Хоразм, Қашқадарё вилоятлари ҳамда Қорақалпоғистон мухтор жумҳуриятидаги

яқинлари билан гаплашганлар 8 сўмдан тўлашади. Бу ҳақ Москва вилояти учун 12 сўм қилиб белгиланди. Агар шошиличч боғланиш зарур бўлса, 3 баробар миқдорда ҳақ тўланади. Имтиёзли ҳақ тўлаш ҳафтанинг иш кунлари маҳаллий вақт билан 00 соатдан 06 гача давом этади, дам олиш ва байрам кунлари умумий ҳақнинг 75 фоиз миқдорда тўлаш лозим бўлади. Шунингдек, шошиличч-номалар учун ҳам янги тарифлар жорий этилди. Олдий шошиличчномалардаги бир сўз учун 3 сўм, шошиличч бўлса 11 сўм хизмат ҳақи белгиланди. Агар телеграммалар жавобини олши шарти билан жўнатиладан, олдий ҳолат учун 33 сўм, шошиличч бўлса 45 сўм тўланади.

«ТУРКСАТ» 1993 ЙИЛ ОХИРИДА ТАЙЕР БЎЛАДИ

1990 йил 21 декабрда Туркиянинг ПТТ (почта, телеграф, телефон) ташкилоти ва Фарангистоннинг «Аеопатнал» ширкати ўртасида имзоланган шартномаға биноан қурилайтган «ТУРКСАТ» Туркия сунғий йўлдоши 1993 йил охирида тайёр бўлади. Сунғий йўлдош учирилгач, унинг афзалликлари шундан иборат бўладики, 12 та телевизион каналда Туркиядан бошқа Оврупо ва Урта Осиё кўрсатувларини кўриш, 20 та стерео радио канал эшиттиришларини тинглаш, шунингдек, бошқа мамлакатлар билан телефон алоқасини ўрнатиш имкониини беради. Бу йўлдошини коинотта Оврупонинг «Арипеп» самовий ракетаси олб чикади. Баландлиги уч метр, қанотлари очилса, эни 22 метр бўладиган йўлдош учирш вақтида 1775 кг оғирликка эға бўлади. («Заман» дан)

ЗАРДАЛИ МАКТУВ

КУТИШНИНГ ЧЕКИ БОРМИ?

Ҳурматли таҳририят! Сизға йўллаётган мактубимға қўшиб бир антиқа жавобини ҳам юбормоқдаман. Уни Тошкент шаҳар радио тармоқлари тугунидан олган эдим. Тугун бошлиғи А. П. Самошкнининг имзоси чекидан бу жавобда менинг уйимға радио нуқтаси ўрнатиб беришларини сўраб ёзган аризам кўриб чиқилгани, аммо иш ҳажми кўплиги ва радиолаштириш учун имкониёт йўқлиги хабар қилиниб, илтимосим инобатға олингани ҳамда у техник имкониёт пайдо бўлиши билан қондирлиши айтилган.

Рус тилида битилган бу икки эилик жавобнинг қачон ёзилгани ва унинг тартиб рақами йўқ. Ҳаммаға бир қилипдаги жавоб ўйлаб топилганға ўхшайди. Унинг ўнг томонидаги бурчақда манзилгоҳ ва кимға юборилишиға жой қолдирилган.

Хат жилдининг устидаги алоқа бўлими урган муҳрда у 1991 йил 17 декабрда жўнатирилганға ўхшайди. Хуллас, юборилган жавоб мактуби мени асло қонқирмайтти. Балки бугунги иқтисодий тангликлар шароитида миқозларға эътибор бериш расм бўлмай қолгандир?! Нима қилса ҳам ноумид бўлмай, илтимосим қондирлишини истаيمان.

Салом билан: Тошкент шаҳар, Қашқарий 3-тор кўзанин 7-уйида ишовчи Ш. СОЛИЕВ.

МЕҲМОНЛАРНИ КУТАЯПМИЗ

Тошкент телеминосаси улкан ва ноёб замонавий қурилма сифатида дунёға танилган. 1991 йилдан буюн Бутундунё улкан миносралари федерациясиға аъзо бўлиб, баландлиги билан тўртинчи ўринни эғаллаб турибди.

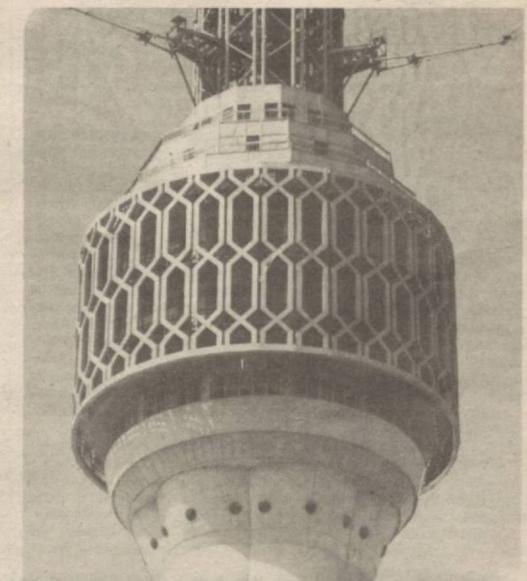
Охириг икки йил мобайнида телеминосарада кўп ўзгаришлар юз берди. Жумладан, янги алоқа воситалари бунёд этилиб, радиотелефоннинг ихчам ва тезкор тури, «асалари уяси» принципида ишлайдиган «Ўздунробита» — Ўзбекистон ва Америка қўшма корхонаси ҳамда Япония ва Туркия ҳамкорлигида ишга туширилган халқаро телефон каналлари миқозларға хизмат кўрсатмоқда. Американинг «Ай-Ти-Ай» фирмаси билан бирға фаолият кўрсатадиган тижорат дастури ҳам тез орада ишга туширилади. Лекин, мен эътиборингизни телеминосараға таширғ буюрган сайёҳлар ва пойтахт меҳмонлариға хизмат кўрсатишға қаратмоқчиман. Бу борада ҳам ижобий ўзгаришлар юз берди.

1993 йилға қадар «Коинот» ресторани Тошкент рестороанлар трести ихтиёрида эди. Энди уни Тошкент радиотелевизион узатиш маркази бошқармоқда. Бу меҳмонлари юқори савияда кутиб олиш ва уларға намуна-

ли хизмат қилишни осонлаштириб, қулайликлар яратишға имкон беради.

Тез орада меҳмонлар тўғридан-тўғри телеминосара поёнида жойлашган кассадан чипталарни сотиб олишлари мумкин бўлади. Бу ерда уларға кичик қаҳвахона, тижорат дўконлари, автомат ўйинлари хизмат кўрсатмоқда. Телеминосараға зиёрат юз метр баландликдаги томоша майдонидан бошланади. Йўл бошловчилар миносаранинг қурилиш тарихи, унинг техник кўрсаткичлари, Тошкент ва мустақил Ўзбекистонимиз ҳақида сўзлаб беришди. Хоҳлаганлар томошагоҳнинг «Эттинч осмон», «Мовий» ёки «Алвон» залларига кириб, миллий ёки бошқа халқлар таомларини истеъмол қилишлари мумкин.

«Мовий» залға меҳмонлар фақат бир соатға киритилади. «Алвон» залға эса вақт чекланмайди, хоши бўйича таом буюришлари, гуруҳ бўлиб келувчилар учун олдиндан келишилган ҳолда санъаткорларнинг хизмат кўрсатишиға истаб билдиришлари

мумкин. Ҳар икки залда ҳам тўй ва юбилей маросимлари ҳамда 70-80 нафар меҳмон қатнашадиган бошқа тантаналарни ўтказишға имкон бор. Эғги мавсум бошланганда телеминосара поёнида «Муздақаймоқ» ва Бўзсув бўйида жойлашган миллий таомлар қаҳвахонаси сайёҳлар ҳамда меҳмонларға намунали хизмат кўрсатиш учун ҳозирланмоқда. Яқин кунларда телеминосаранинг Амир Темур кўчасидаги дарвозаси ёнида

миллий таомлар ошхонаси ҳуррандаларни кута бошлайди.

Умуман ходимларимиз Тошкент шаҳри аҳолиси ва унинг кўп сонли меҳмонларига ҳар томонлама намунали хизмат кўрсатишға қодир. Бўш вақтингиз мазмунли ўтсин десангиз, телеминосараға таширғ буюринг.

У. ҚОДИРОВА,
Тошкент телеминосаси бошлиғи.

ТАНЛОВГА

Кимники қўлга ўратган бўлсанг, унинг тақдирига ҳам жавобгарсан.
Автува де СЕНТ ЭКЮПЕРИ.

ЎТГАН КУНЛАР

Сон-саноксиз одамлар орасида бир инсон яшайди. Унинг бошқалардан ортқи ёки кам жойи йўқ. У ҳам ишлайди, оиласига қарайди. Бир мунис аёлнинг завжаси, уч фарзанднинг отаси. «Осталик менинг бош вазифам» дейди у. Бу кишининг турмуш тарзи ҳам ўзига хос. Ҳаётга, одамларга жиддий қарайди. Ҳеч нарсага бефарқ эмас. Кундалик юмушларни ҳам тартибга солиб олган. Эрталаб туриб, икки-уч чакиримга югуради. Оиласи билан бирга ўтириб ношушта қилади. Сўнг иш, ташвишли ҳаёт қучоғига солиб кетади. Қайтган, яна болалари билан андармон. Кундалик воқеалардан хабардор бўлиш учун газет-журнал ўқийди, ойнаи жаҳон кўрсатувларини саралаб тамоша қилади. Ҳаётнинг ўзи унга пишиқ, пухта дарс ўтган. Дарсини...

Дунёдаги жамини азоб уқубатларни кўрган, тақдир нимани насиб этган бўлса, бир-бир татиб кўрган бу одамнинг таржimai ҳоли ҳам ўзига хос. Тошкент шаҳрида таваллуд топган. Собияқ Сталин ноҳиясидаги 8-мактабни кумуш медал билан битирган. Яқинлиги учун (қишлоқдаги туғайли эмас) Тошкент электротехника алоқаси олийгоҳига ўқишга кирган. Эҳтиросга тўла ёшлигининг бир бўлаги ҳар ёққа сочилиб, ниҳоят 1961 йили олийгоҳни тугатган. Шундан сўнг эса мустақил ҳаёт гирдобидаги умри бошланган.

1961-71 йилларда телефон қурилиши корхоналарида ишлади. — дейди Абдулла ака. — Шу йиллар ичида хизмат юзасидан Москва, Ленинград, Уфа, Калуга каби бир қанча шаҳарларда яшаб, хизмат қилдим. Дастлаб сув қувурлари ўтказиш, электр симлари тортиш ишларида қатнашдим. Оддий уста эдим. Оз-оғз ҳаётини тажрибам оғач, ишбонч қилиб тайинлашди. Мен ўзимни ўзга днёрда, ўзга забонли одамлар орасида кечган йилларимга ачинамайман. Одамларни ўргандим, ўзимни ҳаётдаги ўрнимни, кимлигимни, қандай инсон эканлигимни тушувиб етдим.

Тошкент — она ватани, жондан азиз дўст-ёрлари Абдулла акани қувонч билан кутиб олишди. Бир вақтлардаги гўр, ерга урсат кўнка сапчиқдиган йиғит эндиликда анча ваэмин,

тажрибали, мулоҳазакор мутахассис бўлиб қайтганди. Яна алоқа хизматида фаолиятини давом эттирди. Собияқ Ленин ва Ҳамза ноҳия телефон тармоқларининг бошлиғи сифатида Тошкентдаги 66, 62-АТС қурилишига бошчилик қилди. 1981-88 йилларда Ўзбекистон жумҳурияти Алоқа вазирлигининг ДТС (Давлат телефон станцияси) бўлиминин бошқарди. Алоқа вазирлиги концернларига бўлинганда Абдулла Аллимбоев «Ўзбектелеком» концерни раисининг муовини этиб сайланди.

БУГУНГИ КУН

Абдулла ака димоқ-финроғи баланд айрим бошлиқларга сира ўхшамайди. Секин, қисқа, мазмундор сўзлайди. Кўнглинигизга ботадиган гап қилмайди.

МУРУВВАТ

«Ўзбектелеком» концерни раиси муовини Абдулла Аллимбоевнинг кечаги ва бугунги кунни хусусида

У киши билан бир неча бор учрашдим, қаҳрамонимни узоқ ўргандим. 32 йил алоқа хизматида ишлаб келган инсоннинг онгушурига ҳаёт қандай излар солди? Бу саволларга жавоб топиш осон бўлмади. Фақат таассуротларгина қолганди...

1. Бу одам ўз ўрнини оилада деб билади. Фикри: одамзод қаддини тўғрилайдиган ҳам, қийшайтирадиган ҳам онладир.

2. Тақдир курашларда бунёд этилишини тўғри англаб етган. Фарзандларини ҳам шу руҳда тарбиялашга бел боғлаган.

3. Ўта назокатли. Йўқса ўзи концерни бошлиқларидан бири бўла туриб, телефонини узиб қўйишганида бирор нарса дерди. Индамади. Уялиб қолмаслиги учун икки-уч ойлик телефон пулини олдиндан тўлаб қўядиган бўлди.

МУЛОҚОТ

— Абдулла ака, «Ўзбектелеком» концернининг шу кунларда амалга ошираётган ишлари хусусида таъриб берсангиз?

— Бажонидил, ўзингиз-

га маълум, бозор иқтисодиёти, нарх-наво снёсати йиллар давомида эскириб қолган алоқа жиҳозларини замонавийлаштиришни тақозо этмоқда. Бунинг учун етарли маблағ керак. Концернининг бу борадаги имконияти эса чекланган. Визга ҳукуматимиздан ёрдам зарур. Йўқса, қандай бўлмасин мавжуд телефон станцияларини ямаб-ясаб бўлсада ишлаб туришдан ўзга иложимиз йўқ.

Давр, снёсат ўзгариб бормоқда. Телефон станцияларини бўлимларга ажратиб керак. Ушанда хусусийлаштириш жараёни осон кечади. Одамлар ўз манфаатлари учун ишлаб, бирор фойда олишса, жиҳозларни асраб-авайлаб ишлатадиган бўлишади.

— Кадрлар муаммоси борасида нималар қилинапти?

— Айни кунларда концерни жиҳозларни таъмирлаш, самарали ишлатиш

йўлга қўйилган ва яхши надижа берган. Иккинчидан, олийгоҳ ва коллеж базасида тажриба такомиллаштирилди. Учинчидан, ҳар бир вилоятнинг ўзида бўлгуси талабалар снновдан ўтказилиб, коллежга ўқинишга юборилади.

Ана шу чора-тадбирлар маҳаллий кадрлар тайёрлашни тўғри йўлга қўйишнинг бош мезонидир.

Талабаларимизнинг чет элларда, жумладан Туркияда ўқишини йўлга қўйиш учун қилинган саъй-ҳаракатлар эзгу иш бўлди. Турклар замонавий алоқа хизматини, компьютерларни, информатикани чуқур билишади. Ўзбеклар ҳам бунга қодир. Фақат билим, тажриба лозим, ҳолос.

— Йил якунига бағишланган бир йиғилдида Алоқа вазирининг саволларига қониқарли жавоб беролмадингиз. Бунинг учун дакки ҳам эшитдингиз. Сабабини билсак бўладими?

— Ҳар ким ўзини ҳақ деб ҳисоблайди. Балки мен ноҳақдирманки, дакки эшитдим. Уша кун тавёрлаган маърузамни ўқишга имкон беришмади. Вазир билмоқчи бўлган вилоятлардан олинган маълумотлар унда батафсил ёзилганди. Мен бу билан ўзимни оқламоқчи эмасман, фақат кимдир дакки эшитган бўлса, уни батамом айбдорга чиқариб қўйиш тўғри эмаслигини айтмоқчиман, ҳолос.

— Сизларга кимлар қўпроқ мурожаат этишади?

— Асосан қариялар. Қўпчилик ноҳиялардаги АТС бошлиқларидан норози бўлиб келишади. Уларнинг берадиган ортиқча пули, таниш-билиши йўқ. Аксига олиб айрим алоқа тармоқларида таниш-билишчилик одатий ҳола айлланиб қолган. Ҳар кимнинг ўзига инсоф берсин экан.

Қишлоқларда одамлар анча қашшоқ яшамади. Уларга телефон учун ойига 30 сўм тўлаш оғир. Бу борадаги ташвишларни ҳам ўз бўйинмазга олиб, телефон ҳақларини камайтириш режасини ўйлашмиз.

ХУЛОСА

Бугун кечди. Эртага биз қай ҳолда кириб борамиз? Кимга мурувват кўрсатамизу, кимдан кутамиз?

«Ўзбектелеком» концерни раиси муовини Абдулла Аллимбоев билан сўхбатлашгач, ҳаётда софдил, мурувватли инсонлар қўпчилигига янада амин бўлдим. Улар ёрдамларини ҳеч кимдан аямайдилар. Яшаш улар учун мурувват кўрсатишдан иборат.

Юсуф РАСУЛ

ТАКСОФОНЛАРНИ БУЗМАНГ

Бугунги кунда сиз қоқинша яроқсиз бўлиб қолган таксофонларни ҳар қадамда учратиш мумкин. Шу боис кўпчилик жамоат жойларида зарур манзилларга ўз вақтида қўнғироқ қила олишмайди. Таллаб ўтказилган текшириш шунини кўрсатдики, Россия Федерациясидаги учдан бир қисм таксофонлар ишламайди.

Бу борада Тоғли Олтой шаҳри ўзига хос рекорд ўрнатди. Бу ерда кўздан кечирилган таксофонларнинг бирортасидан қўнғироқ қилиб бўлмади. Ундан кейинги ўрнида турган Тамбов шаҳрида кўча телефонларининг 80 фоизи, Ярославль, Барнаул, Саранск шаҳарларидаги таксофонларнинг 78 фоизи инга яроқсиз деб топилди.

Тез орада ташкилотлар, муассасалар, уй телефонлари рақамлари битилган маълумотнома 300 минг нуска чоп этилиб, уни таксофонлар олдига қўйиш мўлжалланмоқда. Аммо улар ҳар доим асқотадиган жойда узоқ вақт туриб қолармикми? Ҳамма гап ана шунда!

НАЖОТ ИСТАБ

Кўрган шаҳар ички ишлар бошқармасида ўзига хос ишонч телефони ишлаб бошлади. Агар бирор хунуқ воқеа ўзи бериб, қорасиз қолинса, унга сиз қоқиб, маслаҳат олиш мумкин. Ишонч қўнғирғори орқали малакали мутахассислар, ҳуқуқий маслаҳатчилар ҳаётини тасодифлардан қандай қутилиш борасида ёрдам беришмоқда.

АФСУСДАН ФОЙДА ЙЎҚ

Кишиниёвлик ота-оналар Австралия билан бир неча бор сўзлашгани учун унинг сўз тўлаш кераклигини англашиб, бирдан ҳанг-манг бўлиб қолди. Чунки уларнинг иши ҳеч қачон узоқ қитъага тушмаган, қолверса, ер шарининг бу чеккаси билан ҳозирча алоқа ўриштилмаган.

Бу ҳолатдан ташвишга тушибатган хонадон соҳиблари маҳаллий алоқа тугунига югуриб қолди. Афсуски, эътирос инобатга олдинмади. Ҳақиқатан ҳам уларнинг телефони орқали Австралия билан бир неча бор сўзлашгани қайд этилган. Кейинчалик аниқлаштиришга, аллақандай бир шахс боларга узоқ мамлакатга қандай қўнғироқ қилишни ўргатиб қўйган. Шундан сўнг уйда ҳеч ким йўқлигидан фойдаланган болакайлар ёллаб олишган кодни терийиб, ерининг сунъий йўлдош орқали Австралия билан боғланишган. Снмнинг у томондаги ёнимли аёл рус тилида она сунг оғзидан кетмаган норасидаларга фаройиб шаҳновий воқеаларни сўзлаб берареган.

Бундай антиқа завқданлиш бор-йўғи бир неча дақиқа давом этган, ҳолос. Аммо шунинг ўзиниёқ болалар «саводини» чиқаришга хизмат қилган аниёқ, Молдова пойтахти ҳам сунъий йўлдош орқали алоқа қилиш тизимига улангандан мутлақо беҳабар бўлган ота-оналар охириқабатда сўзлашув учун ярим йиллик машоқларини тўлаша мажбур бўлишди.

МАРҲУМГА ХАТ

Англиялик буюк физик, механик, астроном ва математик Исаак Ньютоннинг ҳаддан ташқари париншонхотирлиги афсонага айланиб кетган. Бу бежиз эмас, албатта. Мисол учун, олимнинг бир зобит дўстига йўллаган мана бу қисқагина мактубини бир ўқиб кўринг-а:

«Эшитишимга қараганда, икки жангда ғолиб чиқибсан, учинчисида эса сени ўлдиршибди. Шу тўғрими, тезда ёзиб юбор. Сендан ажралиб қолганим мен учун нақадар қайғу келтиришини ўзинг яхши билсан-ку!»

ТАРЖИМОН КЕРАК

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлигига доимий ишлаш учун русчадан ўзбекчага таржима қиладиган малакали ходим керак. Маълумот учун куйидаги телефонларга мурожаат қилисини: 33-60-62, 33-66-52.

Қаш жанзараси

УЛИМДАН ҲАМ ҲИМОЯТ

Куяларнинг бирида араб шоири ал-Асводни амр ал-Осга ёзган қасидаси учун олтин ўрнига ашёлар билан тақдирладилар. Унга беш юз мисқол ёғ, рўзгор анжомлари ва анбар бердилар. Бани Амр ерини кесиб ўтишда шоир ўз юкидан хавотирга тушиб, Алқама ибн ал-Осга: «Мени ўз ҳимоятга ол», — дея мушоаа этди. «Яхши, — деди Алқама, — сен менинг ҳимоятимдасан!» — «Ҳам одамлар, ҳам жинлардан ҳамми?» — сўради ал-Асвод. — «Ҳам одамлардан, ҳам жинлардан», — жавоб қилди Алқама, — «Ажалдан-чи?» — сўради ал-Асвод. — «Йўқ», — деди Алқама.

Шунда ал-Асвод Умар ибн ат-Туфайл ҳузурига борди ва:

— Мени ўз ҳимоятингга ол, — деди.

— Сен менинг ҳимоятимдасан, — жавоб қилди ат-Туфайл.

— Сен мени ўлимдан қандай ҳимоя қила оласан? — сўради ал-Асвод. — Агар вафот этсанг, қариндошларингга тоvon ҳақини жунатаман, — жавоб берди ат-Туфайл.

— Оре, сеннинг ҳимоятингга эканлигимга ишонч ҳосил қилдим, — деди шунда ал-Асвод ва ат-Туфайлга қасида бағишлаб Алқама устидан масхаралаб ёзди.

— У нимани истаганини билганимда, — деган экан Алқама, — уни ўз ҳимоятга олган бўлардим.

ОБРУ

Умар ибн Аълонинг ривоят қилишича, ораларида Овус ибн Хорис ҳам бўлган араблар кунларнинг бирида ан-Нуъмон ибн ал-Мунзир саройида қабул этилиш шарафига муъассар бўлдилар. Шоа Ан-Нуъмон эғнига ҳали ҳеч ним кўрмаган, дур-марваридлар қадалган гоят хушбичим анжом кийиб олганди. Ҳозир бўлганларнинг ҳаммалари бу сарпонинг гўзаллигидан кўзлари қамашиб, ҳаяжонларини яширолмай, ўзаро шивирлашарди. Фақат Овус ибн Хорисгина халифанинг кийимига эъти

бор қилмади ва ортиқча навозиш билдирмади ҳам. Ан-Нуъмон буни фаҳмлаб, бироз ранжиган оҳангда сўради:

— Менинг кўйлагим сенга унча ёқмаган кўринади чоғи... Наҳотки, унга нисбатан ва таассуф, на танманно туйғуси кўнглингда тугилмаган бўлса?

Овус бунга жавоб қилди: — О, бахтлиларнинг бахтлиси бўлган подшоҳим! Ки йим-кечак фақат савдогарнинг қўлида-ю подшоҳнинг елкасида менинг эътиборимни тортиши мумкин. Бироқ ҳозир менинг бу-

менга тегмаса, кўнглим ранжийди... Бинобарин, тақдирини синаб ўтиришинг ҳоҳати йўқ.

Ан-Нуъмон саройида ҳамма йиғилган пайтда, подшо Овус ораларида йўқлигини дарҳол сезд ва унга одам юборди. У келиши билан (у кечаги кийимида келганди) ан-Нуъмон:

— Кўриб турибманки, сен кўйлагингни алмаштирмабсан. Бошқалардан ёмон кўриммаслик учун меникини олақол, — деди ва елкасидан сарпони олиб Овусга кийдириб қўйди. Сарой бўйлаб таажжубли

ларни ўзига олишни ихтиёр этди. У Овусни устидан қудувчи шейрни ёзди, унда Овуснинг онаси Суад номи ҳам ёмонлик билан тилга олинганди. Овус буни билиб қолди. Уч олиш мақсадида уни қидиртира бошлади. Ваҳимага тушган Башар туяларни ташлаб қочиб, яширинди. Овус одамлари ва айғоқчиларини ҳар тарафга юбориб, у алаҳин топиб, ҳузурига келтиришни буюрди. Ниҳоят унинг изига тушишга муваффақ бўлишда ва шоирни Овус ҳузурига келтирдилар.

— Менинг онам ҳақида, шундай мўъниса аёл турғисида бундай гапларни ёзишга қандай журъат этдинг, ай Башар, — сўради Овус.

— Шундай, ёздим-да, эй қарамли амир, — жавоб берди Башар.

— Қасамд қиламан, шундай даҳшатли ўлимга маҳкум эътадурмени, шейрларингдаги қабих сўзлар унинг довуғи соҳида қолиб кетади, — деди Овус.

Туҳматчи тутиб келтирилганлиги, энди у ўз аянчи қисматини кутаётганини гапириб берганида, Овуснинг онаси Суад:

— Уни ҳеч бир зийн-заҳматсиз қўйиб юбор, ўғлим, туяларини ҳам бериб юбор, яна устига шунча туя қўшиб бер, мен ҳам яна икки баровар қўшаман ва бу ерлардан даф бўлсин. У ўз қабиласи одамлари орасида ҳам тинчлини тополмайди, чунки улар ҳам ундан аллақачон юз ўгиришган.

Овус Башарнинг олдига келиб, ундан сўради:

— Хўш, мен сени нима қиламан? — Улдирасанда, яна нима қилардинг? — жавоб берди Башар.

Шунда Овус онаси билан бўлган сўхбатини гапириб берди. Сўнг сўзининг охирида қўшиб қўйди:

— Сенга берилганларни ол-да, кўзимдан даф бўл! — Оллоҳ шохидки, мен энди Овус ҳақида фақат маҳкумдан ташқари бирон сатр ҳам битмасмен, — хитоб қилди Башар.

Арабчадан
Темур МУХТОР ва
Саид Акрам САИДВАЛИ
таржимаси

Ан-НУВАЙРИЙ

АРАБ ҲИКОЯТЛАРИ

тун диққат-эътиборим чиндан ҳам ана шундай ҳашамали ажойиб жома эгасига қаратилган...

Меҳмонлар билан хайрлашар экан, ан-Нуъмон:

— Эртага ҳаммаларнингизни ўз ҳузуримда кутаман ва қасамд қиламанки, бу жомани арабларнинг энг олийжанобига ҳадя этман! — деди.

Араблар тарқалдилар ва уларнинг ҳар бири айнан ўзи подшоҳ кўйлагини қўлга киритишини ўйлаб кетди... Эртасига улар энг яхши сарполарни кийиб, қимматбаҳо қуролларни белларига осиб, энг яхши отларига миниб, саройга йўл олдилар. Фақат Овус улар орасида йўқ эди. Кимдир ундан сўради:

— Хўш, сенчи, нега бормадинг... Балки тақдир бу сафар сенга кулиб боқар ва шоҳ совғаси сенга насиб этар...

Овус эса жавоб қилди:

— Мен ўзимни муносиб ва олижаноб араблардан деб биламан-у, лекин уларнинг энг муносиби ва олийжаноби деб ҳисобламайман... Шундай экан, совга

шивир-шивир бошланиб кетди, араблар ҳайратга тушиб, подшонинг қилимишдан ўзларини йўқотиб қўйишганди.

— Ан-Мунзирнинг бу номуносиб хатти-ҳаракатини таърифлаш учун шоир даркор, зеро унинг бундай ярамас қилигини фақат шейр билангина ифодалаш мумкин, — шивирларди улар.

Улар беш юз туяни тўплаб, Жарвал исмли одамга ҳадя қилишди:

— Буларни ол ва эвазига бизга Овусни масҳара этувчи шейр ёзиб бер, — дейишди улар.

Жарвал ўша вақтда машхур ҳажвчи-чистончи эди ва унинг ўткир заҳарли тилидан кўплаб кўрқарди.

— Мен қанақасига Овусни ҳажв қилар эканман, — жаҳл билан дерди Жарвал, — ахир донолиги ва адолатлиги билан машхур бўлган, жасур ва дадил, саховатли ва олижаноб бир одам бўлса у. Қўрқаманки, менинг шейрларимда унинг номини ерга урувчи бирон сатрни тополмасиз.

Башар ибн Абу Хазом буни эшитиб қолди ва туя-

ДЭН ОЛИМПИДАНИ
ТОМОША ҚИЛМОҚЧИ

1979 йилда бошланган Хитой ислоҳоти «отаси» 88 ёшли Дэн Сяопин камида кейинги аср бошгача фалол турмуш тарзини давом эттиришни умид қилмоқда. Унинг ўғли Дэн Пуфаннинг айтишича, ҳозир отасининг соғлиғи яхши, у Пекиндаги 2000 йилги Олимпиада уйинларини ўтказди деб уянт қилади.

Ислоҳот отаси 1997 йили Гонконгнинг Англиядан Хитой тасарруфига қайтиб берилиши билан собиқ колонияга ташриф буюрмоқчи.

«Уртоқ Дэн Сяопин Гонконгга ташриф буюрганларида 93 ёшда, Олимпиадада томоша қилганларида эса 96 ёшда бўлади», деб таъкидлади Дэн Пуфан.

ҚОНУН
БАРЧАГА
БАРОВАР

Қонун барча учун бир хил бўлгани учун Франция Республикаси президенти Франсуа Миттераннинг жияни Оливье Мовий қирғоқда курган маҳобатли иморатнинг бир қисмидан буткул айрилди, чунки унинг умумий майдони амалда руҳсат берилган метрдадан ошиб кетган экан.

Қанчалик ачинарли бўлмасин, бироқ бульдозернинг оғир тишлари «дўстлар учун» қурилган уйни ва «қариндош»нинг машхур Сен-Тропез курортдаги хобгоҳининг бир қисмини «ер билан битта» қилди.

Сен-Тропез шаҳар ҳокимининг маълум қилишига қараганда, Оливье уй-ҳовлисининг жами майдони 690 квадрат метрга тенг экан, қонун бўлса уй майдони 400 кв. метрдан ошми бўлишига йўл қўймайди.

МУШУК ПОЛИЦИЯЧЕНИ ҚУТҚАРДИ

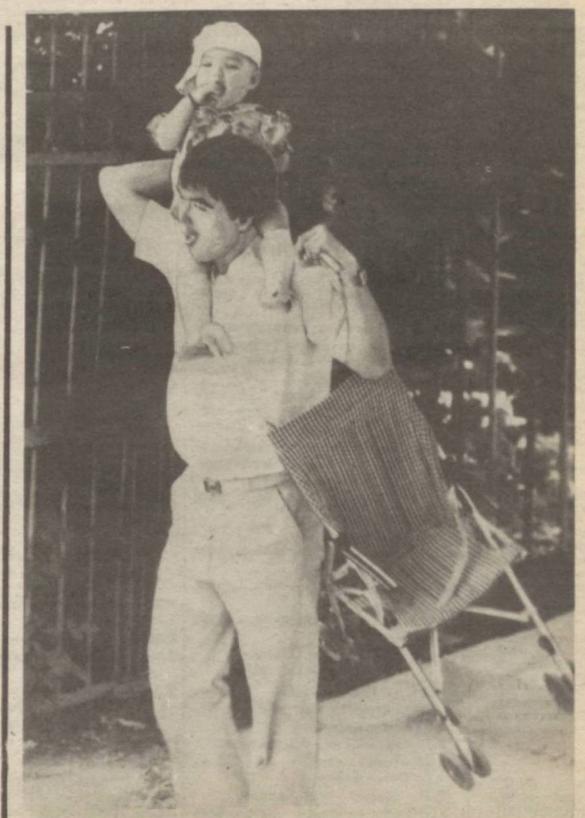
Лопез шаҳридаги (Пенсильвания штати, АҚШ) полициячиларидан бири Жорж Килби ярим тунда шаҳарнинг ўзига бириктирилган қисмини назорат қилиб юрганида машинаси бузилиб қолди. Килби нима гапниги аниқламоқчи бўлиб машинасидан

тушгани ҳамои: «Жойингдан жилма! Қўлингни кўтар!» деган буйруқни эшитди. Чеккасига қадалган тўшпончанинг совуқ таъсирини сезаётган полициячининг ҳушини шу маҳал йилт этган нарса ўзига келтирди. Ногоҳ... босқинчининг тўшпончаси қўлдан ерга тушди, ўзи бўлса ортга қарамая қочди.

Полициячи фурсатни бой бермасдан, ярадор қилиб бўлса ҳам жиноятчини қўлга олди. Кейинчалик аниқланишича, жиноятчининг «тўшпончаси» хамирдан тайёрланган экан. Тўшпончанинг ерга тушишига эса хамирнинг ҳидини билиб, жиноятчининг қўлга ташланган... мушук сабаб бўлган.

Хайрат

Қувонч.

Сураткаш А. МАМАДАМИНОВ

Сураткаш А. ТҒРАЕВ

БИР БАЙТ БИЛАН БОҒЛИҚ РИВОЯТ

Амир Умархон ва Нодирабегим ғузал бир турмуш қурганликлари маълум. Уларнинг ўзаро муносабатлари олий даражадаги ахлоқ, маданият, меҳр ва муҳаббат асосида бўлиб, оилавий ҳаётлари ҳам шунга яраша ширин, мазмунли нечган. Тақдир ажиб марҳамат билан мумтоз адабиётга муҳаббат қўйган бу икки дилбар қалбни бир-бирига ошиқ-маъшуқ этди.

...Баъзан хос суҳбат чоғларида Амир Умархон ўз севгилиси, ғузал, оқила хотинига бирор мисра байт ила мурожаат этган. Нодирабегим дарҳол шеър ила жавоб берган. Бу ҳақда шоиранинг ўзи ҳам далолат беради.

Шу қатори халқ ичиде оғиздан-оғизга ўтиб йиллар давомида сақланиб келадиган турли ривоятларда ҳам икки муҳтарам инсоннинг шеър айтиб, назоқатли суҳбатлар қурганликлари ўз ифодасини тошган. Бундай ривоятлардан бир нечасини бизга шоир ва мумтоз адабиёт билимдонлари Абдулҳамид Хуррам ва Омоғуллоқ Валихонлар сўзлаб берган эдилар.

Ушбу ривоятни Абдулҳамид Хуррам 1976 йил 19 февралда айтиб берган. Хуррам ўз навбатида бу ривоятни 1966

йили Шаҳрихонда яшаган тасаввуф илмининг мукамал билимдонни Мулла Тоштемир — Охун Фахрий домладан эшитган. Кейинчалик ривоятда келтирилган байтни шоир Ҳабیبийнинг шахсий архивида ҳам қўриб қолдим, у бир парча қоғозга ёзиб қўйилганди. Лекин мен эшитган ривоят ҳақида домла Ҳабیبий бирор нарса ёзиб қолдирмаганлар. Шеър форсийда бўлганидан мен уни шарҳ адабиётининг билимдонларидан бири бўлмиш Анисий домлага таржима қилдириб олгандим.

Ривоят бундай: Нодирабегим ўғли Маъдалихонни туғишида (тахминан 1810 йил) анча дард чеккан, азобланган эканлар. Маликанинг бундай азоб чекишидан изтиробга тушган Амир Умархон доим ундан хабар олар, меҳр кўрсатарди. Ниҳоят доллар, замонанинг машҳур табиблари маслаҳатлашиб, боланинг туғилишига жарроҳлик санъати ишлатилмаса бўлмайди, деган хулосага келишибди ва шундай қилишибди ҳам. Паҳлавон чақалоқ туғилибди.

Бу пайтда малика ётган хонага ҳатто Амир Умархон ҳам киргизилмабди. Умархон маликадан аҳвол сўраб, ичкарига кичик мактуб ёни бир-икки байт ёзиб киритпти. Нодирабегим бироз

ўзига келгач, Амир Умархонга ушбу байтни ёздириб чиқарган экан.

Байт:
Барн як қатран обам,
жигарам бишқофанд,
Эй садаф, ташна бимирй,
маталаб найсонро.

Ушбу байт Анисий таржимасида:
Бир қатра сув учун кўксини
чор қилдилар,
Эй садаф, ташналикдан ўлсанг ҳам
найсон сувини истама.

Шарҳ шеърини анъаналари бўйича дур садафда пайдо бўлмоғи учун у найсон сувини ичиши керак. Найсон суви садаф ичига киргандан кейин томчи вафт ўтиб бебаҳо дурга айланади. Дур этилганида уни олиш учун садаф ёрилади. Шонра ана шунга ишора қилмоқда ва ўз ҳолидан Умархонни хабардор этмоқда. Шеър руҳи, ундаги нозик ишора чақалоқ туғилишида жарроҳга мурожаат қилинганини очиқ кўрсатиб турибди. Агар бу байт ҳақиқатан ҳам Нодирабегимга мансуб бўлса, у ҳолда Маъдалихоннинг туғилиши ҳақидаги ривоят ҳам тўри бўлади. Балки бу бирор манбаъда қайд этилгандир ва у топилиб қолар?

Бу шох байт агар Нодирабегим қаламига мансуб бўлса, Нодира ва Умархон орасидаги ғузал, ниҳоятда нозик ва нафосатли муносабатга яна бир далил бўлади. Агарда унинг номи билан боғлаб, кимдир кейинчалик бу ривоятни тўқиган бўлса, Нодирага бўлган алоҳида меҳр сифатида қадрлидир.

Урфон ОТАЖОН

■ ИСЛОМ МАЪРИФАТИ

ҚАЛБИНГНИ ПОК ТУТ

Нима учун ислом динида инсон қалбига катта эътибор берилади. Бунинг боиси нимада?

Ғ. ЯНГИБОВ,
Ургут ноҳияси

Ҳақиқатан ҳам инсон қалбига мингта қазбадан ҳам юксак неъмат деб қаралишида катта диний, фалсафий маъно бор. Сўфийлар қалбни илоҳ нури акс этган кўзга, деб ҳисоблаганлар. Бу ҳақда «Эҳё-улуғ» муаллифи шундай деб ёзди:

«Улуғлик эгаси, улуғ Оллоҳ ҳақиқ-хурмати мен Исо алайҳиссаломга нозил бўлган Инжилда кўрдим: маъитни (мурдани) жанозага қўйилган вақтдан то қабр бошига элтгунча ундан Оллоҳ ўз улуғлиги билан қирқ савол сўрайди. Энг биринчи саволи. Оллоҳ айтди: «Эй, бандам, сен неча йиллар давомида бандалар назари

тушадиган жойларни поклаб, тозалаб юрдингми, аммо меннинг назарим тушадиган қалбингни ақали бирор соат ҳам пок тутмадинг. Мен эса бундан умидвор бўлиб, ҳар куни сенинг қалбинга қарайман. Эй, бандам, эҳсон қарамларингга ўраниб олиб, мендан бошқалар билан нималар қилмадинг. Холбуки, мендан бошқанинг ёди билан нафас олиш ҳам лойиқ бир иш эмас. Гапир, ё бир сўз зийта олмайдиган кўрмасан!»

Кўриниб турибдики, ислом дини қаби, бошқа динларда ҳам улуғланадиган инсон қалби Оллоҳнинг назари тушадиган жой экан. Шундай экан, мўмин-мусулмонларнинг, инсофу адолат соҳибларининг ногоҳин қалбини ранжитишдан, бировнинг кўнги билан мулкига тилмасдан оёқ босишдан тангрининг ўзи асрасин!

нинг саволи-жавобига андирмон бўлмаслик маъқул.

Ниҳоят, учинчи — муолижа кор қилмайдиган нодонлар нави шундан иборат: кишиким ҳақиқатлаб бўлсаю, аммо улуғларнинг бу хусусдаги сўзларини фаҳм-ламаслик ва буни ўзининг фаҳми ноқислигидан деб билса, шунга қарамай бир нимага умидвор бўлиб савол бераверса, бир сўз билан айтганда, ҳақиқатни идрок этишга ожиз, гаранг бўлса — ундай одам билан ўзингни қийнаб ўтирма, барбир берган жавобларингни уқмайди. Чунончи, Расулulloҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам айтдилар: «Биз пайгамбарлар халойиқ ақлига яраша гапиримиза буюридик». Энди тўртинчи — дори-

дармонни қабул қилувчи касаллик (нодонлик) ҳақида: кишиким, ақли, фаҳм-фаросатли, ҳақиқатга ташна, гина, ҳасад, жоқилликдан ҳоли, ҳам мол-дунё, обрў-мартбага иштиёқманд эмас, савол ва эътирозлари азбаройи ҳасад, гумон ва адоватдан бўлмай, ниҳати фақат ҳолис йўлни топмоқ эса, бундай кимса (беиор) дори-муолижани қабул қилишга лойиқ, бинобарин унинг саволига жавоб берса бўлади, Балки лозимдир. Чунки берган жавобларинг унинг нодонлики иллатига даво бўлгуси. Аммо юқорида айтиб ўтилган ҳасадхўр, аҳмоқ ва гаранглар саволига — ҳаёф.

(«ОХИРАТНОМА»дан олинди).

КўРЛАР УЧУН МОСЛАМА

Прагалик мутхассислар кўрлар учун махсус ўқитиш воситасини яраттишди. Бу мослама ҳар қандай матни «ўқиб», махсус тахтачада рельефли (қўл билан сезиладиган) саҳифани тайёрлаб беради. Мосламининг катталиги оддий магнитофон тасмасининг қути-сидек келса-да, унинг ёрдамида катта-катта асарларни ўқитиш мумкин.

БАРМОҚЛАР ЕРДАМИДА

Хитойда Тан сулоласи давридан (эрамининг 618—907 йиллари) бошлаб маълум бўлган бармоқлар орқали расм солиш санъати асримиз бошига келиб йўқолиб кетган эди. Бу усул ҳозирга келиб қайтадан дунёга келмоқда. Хаттоки бу мамлакатда 800 дан зиёд «бармоқчи» расмоларни бирлаштирувчи Жамият ҳам ташкил этилди.

ДУНЕ АХОЛИСИ КУПАЙМОҚДА

2000 йилга бориб Ҳиндистон аҳоли сонни бўйича Хитойни қўвиб ўтади. Аҳолишуносларнинг фикрига қараганда, шу ўн йилликда Жанубий Осиё аҳолиси яна 80 фозга қўвалди, бу эса Ҳиндистон, Покистон, Бангладеш, Шри Ланка, Непал ва Малдив давлатларида яшовчларнинг умумий сонни яна 1.2 миллиард кишига ортади демакдир. Натияжада сайёрамиз аҳолисининг умумий миқдори 5.4 млрд. кишини ташкил қилади. Ҳозир дунё аҳолисининг йиллик ўсиш суръатлари 1.7 фозга етди. Покистонда бу кўрсаткич энг юқори бўлиб, 5.9 фозни ташкил қилмоқда.

«Сочларим толим-толим...»
Суратқаш У. ҚУШВОҚОВ

НОДОНЛИКНИНГ ТЎРТ БЕЛГИСИ

Эй, фарзанд, билгилки, нодонлик иллати тўрт нав бўлур: фақат бир нави дори-давои қабул қилувчи, қолган уч нави эса бундан мустасно. Ушбу уч навадан бириси шудки, кимки сенга ҳасад, ғазабга қоришиқ бир савол берса ва унинг саволига ибо билан, чиройли жавоб қайтарсанг ё адоватга яшиллик ила муносабатда бўлсанг ҳам сенга бўлган ғазабу нафратни зиёда бўлаверса... яхшиси бундай одамнинг саволига жавоб излаш билан машғул бўлмай, сукут қил: аҳмоқнинг жавоби сукут...

Байт:
Берараф этса бўлур —
ҳар кени душманлик эрур.
Аммо бу эрса ҳасаддан —
танҳо муолижа — гўр...
Оллоҳ таоло Куръони каримда хабар беради: «Эй, Мухаммад, Куръондан юз ўтирган кишилардан сен ҳам юз ўтир. Улар бу дунё ҳаётдан бошқани хоҳлашмайди ва ҳавои нафсига эргашиб ҳалок бўлади». Дар-

ҳақиқат, ҳасад қилувчи нимаики, неки қилмасин — бари-барини ўтга ёқди. Бир сабаб бўлиб пайгамбаримиз Мухаммад алайҳиссалом айтдилар: «Олов ўтинни еганидек, ҳасад инсондаги барча яхшиликларни ёювчидир» Иккинчи муолижани қабул қилмайдиган касаллик аҳмоқликдир. Чунончи, Исо алайҳиссалом демишлар: «Улики тирилтиришга қурбим етди, илло аҳмоқнинг давосига ожиз қолдим». Аҳмоқ шундай кишиким, қисқагина муддатда ақлий ва шаръий илмлардан нари-бери хабардор бўлади-да, дуч келган одам билан шу ўрганганлари юзасидан мунозарага киришиб, тортишиб юради. Ақлига оғир келган масалаларни улуғ доғинишандлар учун ҳам мушкулот (тушуниксиз) гумон қилади ва бу муборак зотларнинг қадрига етмайди. Берган саволларни эса баҳканалик, сийқалик, демекки аҳмоқликдан нарига ўтмайди. Мана шу қаби аҳмоқлар-

«МОСКВИЧ»НИ БИЛАСИЗМИ?

Бу воқеа Божистон қишлоғига кетаётганимизда рўй берган эди. Дорилфунунда ишловчи адабиётчи олим билан қимизхўрликка бо раётган эдик. «Волга»ни домланинг шогирди Манноп бошқарар, устознинг юраги завфлиги сабабли тезликни 60 дан оширмас эди. Бир пайт бизни «Москвич» қувиб ўтаркан, шун қор ҳайдовчи овоз берди:

— «Москвич»ни биласизми, оғайни? Домла бошини сарак сарак қилиб: — Эҳ, ҳозирги ёшлар эй, намунча ҳовлиқадилар! — деб қўйди.

Сал ўтмай секинлашган «Москвич»ни орқада қолдирди. Йўлимиз ҳали олис. «Волга» ҳамон ўша тезликда борарди. Бу гал ҳам «Москвич» қувиб ўтди. Яна ўша овоз.

— Биродар, «Москвич»ни биласизми?

Жаҳли чиққан Манноп: — Эй, йигит! Сендақа олифталарнинг кўпини кўрганман! — деб тўнғиллаб қўйди.

Йўлда давом этдик. Худди шундай воқеа яна бир марта такрорланди. Домла бу гал:

— Шундай ёш болаларга эркалатиб машини олиб берган ота-оналардан хафаман! — деб қўйди.

Вошқа гап-сўз бўлмади. Бироз юрғач, «Москвич» катта харсанг тошга урилиб, пачақланиб ётганини кўриб, тўхтадик. Биринчи бўлиб пастга тушган Манноп «Москвич» ҳайдовчиси — ёшгина болага дўқ ура кетди.

— Ўпкаси йўқ бола экансан?! Намунча ҳовлиқчи юрасан?! Ахир бу тоғ йўли бўлса!

Мунгайиб, хомуш тортиб

Афандишўх ХУРЖУНИ

қолган бола шундай жа воб қилди:

— Ахир, тормозим ишламай қолди. Мен Сыздан «Москвич»ни биласизми, ёрдам беринг», деб сўрасам, тўхтамадингиз-ку! Энди нима қиламан?!

Унинг жавобини эши-

лар шаҳар чеккасидаги жамоа хўжалиқларидан бирида яшашарди. Отаси кўш чикқандан то қош қорайгунча далада бўлар, болачақам деб тинмай тер тўкарди. У йиллик иш ҳақини олди-ю юпургина қийинган ўғлига уч юз сўмни узатиб:

Шинелли киши Хусниддинга бошдан-оёқ қараб чиқди-да:

— Чопон олмоқчимидинг? Чопонни нима қиласан?! Эгинида янгигина гуппа бор экан-ку! Ке, кўй, ма на бунни ол! — деди қўйнидан бир дурбинни чиқариб. — Узоғингни яқин қилади. Истасанг, самолётни шундоққина олдингга келтириб қўяди. — У дурбинни Хусниддиннинг кўзларига яқинлаштирди.

— Вой-бўй! — деди Хусниддин дурбиндан осмонга қараб. — Ҳозир анави булутни тутиб оламан! — деб қўлларини осмонга узатди. Хусниддин дурбинни ўртоғининг кўзларига тутиб:

— Амаки, бунингиз неча сўм? — деб сўради.

— Қанча пулинг бор ўзи? — Отам чопон олгин деб уч юз сўм берувдилар...

— Кам оқси, ҳеч бўлмаганда беш юз бўлганда, дурбин сенки эди! Дўстим сотувчининг хийла ишлатаётганини тушунамай: — Уч юз сўмга берақолинг, жон, амаки! — деб ялинишга тушди.

Сотувчи ноилж қўнибди Хусниддин чопон ўрнига дурбинни бўйнига илиб, қишлоққа кириб келганда, содда отаси ўғлини кўпчилик олдида изза қилишдан ўзини тийибди.

ТУЛҚИН

ЙЎЛ-ЙЎЛАКАЙ ТУФИЛГАН ҲАНГОМАЛАР

тиб, домла икковимиз машинадан тушолмай, мулзам бўлиб қолдик.

ЧОПОН ЎРНИГА ДУРБИН

Бу воқеани менга дорилфунунда ўқиган кезларим курсдошим Хусниддин сўзлаб берганди.

Урушдан кейинги тикланиш йилларининг машаққатли давлари экан. Халқ оч, юпун. Кўпчилик қўл учида кун кўрар, аммо эртанги кун яхши бўлишига ишонч бор эди. Хусниддин:

— Ўғлим, катта йигит бўлиб қолдинг. Манави пулни ол-да, шаҳар бозорига тушиб, ўзингга лойиқ бир чопон сотиб олгин, — деди.

Хусниддин дам олиш куни бир дўсти билан автобусга ўтириб, эски шаҳарга йўл олди. Бозорда одамлар шунчалар кўп эдики, чопон харидорининг боши айланиб кетди. Чеккада турган шинелли бир кишидан у йиманиб сўради:

— Амаки, чопон бозори қаерда?

Қувноқлар даврасида

Кичкина Шерзод меҳмонларга қаратгани билан, деб мақтанди. — Хўш, қаратэ усунини қачон қўллайсан? — деб сўради меҳмонлардан бири.

— Кечкурун безорилар олдимни тўсганда мана бундоқ қилиб қаратэ қилвораман.

— Безорилар учрамасачи? — Учрамаса... ўзим қидриб топаман.

Уқитувчи хонага кирди ва навбатчидан сўради:

— Нега Рустам яна дарсда йўқ? Сабабини ким биледи?

— Сабабини ўзи ёзиб қолдирди, — дея навбатчи ўқитувчига бир парча қороз узатди. Унда шундай сўзлар ёзилганди: «Менинг бошим оғрийпти ва душанбагача оғрийди».

— Замонанинг зайлини қаранг-а, ўтакетган ахлоқ йигитлар доимо доно, гў-

зал қизларга уйлавиб олишад.

— Гапларинг тўғри, дўстим. Қара, хотининг Зухро ҳам қанчалар гўзал, қанчалар доно...

Йўл четидида қўлмақда бир маст ағанаб ётарди. Уни кўриб қолган полициячи ёрдам бермоқчи бўлиб, қўлдан тортганда, маст ёрдамни рад этиб, деди:

— Қўйворинг, бу денгизда ўзин суза оламан. Аввал аёллар ва болаларни кутқаринг!

Жажжи Алишер уйларига меҳмон бўлиб келган Музаффардан:

— Негага чиқдиз? — деб сўради.

— Олтига, — жавоб берди меҳмон бола.

— Мен тўртга тўлдим. Сиз мендан катта экансиз. Туғилганингизда ёшингиз нечада эди?

Ш. ЭРГАШ ўғли тийёрлаган

Изоҳнинг ҳожати йўқ...

Мусаввир Р. ЭГАМБЕРДИЕВ

ЗАМОНАВИЙ МАҚОЛЛАР

САЙЕР

- Дуо олма, ақча ол.
• Дуст танласанг — аввало бойлигига боқ.
• Поранинг отини соғва қўй.
• Қозонга яқин юр — қорнинг тўқ бўлади.
• Кудангининг ўзинга эмас, мол-мулкига қара.
• Уянигга меҳмон келса, оstonада гаплаш.

- Қассобдан ошнам бор деб мақтанма, сузак тишингни синдиради.
• Хотинга яхши кўрнай десанг, мўмай пўлдан гапир.
• Бензинга чидасанг, машина ҳайда.
• Шанар сўрагунча — туз яла.
• Ота-ота эмас, қарз бериб турган ота.
• Бойлиги бўлмаса отангдан ҳам кеч.
• Сенга жонинин беришга тийёрман, аммо бу пул-да.

- Хотининг амалдор бўлса, ажални кутиб ўтирма.
• Ишбилармоннинг мушугини пишт дема.
• Душманинг олдида тишингни кавла, халқям гўшт ер экан десин.
• Лўлининг эшагини сўғорма, кўчадан ўтган машина ойнасини арт.
• Ишинг битгунча хўжайининг итини макта.
• Терада суянигинг бўлса, бурининг қонамайди.
• Пул ўртага тушса, онангин ҳам айма.
• Қаҳрамон деб пулга-пул қўшганини кўрсат.
• Холва деб қайтаравер, ахир оғзинг чучийди.

МУАССИС: Ўзбекистон Республикаси Алоқа Вазирлиги

Бош муҳаррир: Шодмон ОТАБЕК
ТАҲРИР ҲАЯЪАТИ: Шўҳрат ЖАББОР
Анатолий КУДИНОВ
Мирпўлат МИРЗО
Тоҳир РАҲИМОВ
Иелом УСМОНОВ
(бош муҳаррир ўринбосари)

Ёқубжон ХУЖАМБЕРДИЕВ
Бобоҳон ШАРИПОВ

ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ:

Бўриной АҲМЕДОВ
Воҳид АЪЗАМОВ
Билол АМИНОВ
Шоҳруҳ АҚБАРОВ

Самдмаҳмуд АҚБАРОВ
Меҳмонқул ИСЛОМҚУЛОВ

Жамол КАМОЛ
Тўлқин ЛУТФУЛЛАЕВ
Сафар ОСТОНОВ

Ёқуббек ЯҚВАЛХУЖАЕВ
Нурали ҚОБУЛ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, Тошкент-35, А. Толстой кўчаси, 1.

Телефонлар: 32-36-42, 32-35-29, 44-29-09.

Индекс: 64600. ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.

Муҳарририятга келган қўл-ёзмалар (2 оралиқда, 5 бетдан ошмаслиги лозим) ва суратлар муаллифларга қайтарилмайди. Мақолалардаги фикр-мулоҳазалар, келтирилган факт ва рақамлар масъулияти муаллифлар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернинг босмаҳонаси. Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 32.

Буюртма № Г-105.

22890 нусхада босилди.

1 2 3 4 5 6

ХАБАР

Ўзбекистон Республикаси Алоқа Вазирлиги наشري

● 1992 йил мартдан чиқа бошлаган

● 1993 йил, 26 февраль № 9 (48) ●

Нархи 5 сўм.

Ворислик

Сураткаш С. МАҲКАМОВ

ХАЛҚАРО АЛОҚАГА КЕНГ ЙЎЛ

ТОШКЕНТДА ХОРИЖ БИЛАН АЛОҚА
БОҒЛОВЧИ ХАЛҚАРО ПОЧТАМТ ОЧИЛМОҚДА

Мустақил Ўзбекистоннинг жаҳон мамлакатлари ўртасидаги ўрни кун сайин мустаҳкамланмоқда. Бу эса хориж билан алоқа хизматини янада такомиллаштиришни тақозо этади. Бугунги кунда Тошкентдан етти қитъа мамлакатларига хат-хабарлар жўнатилади. Бу эса давлатимизга чет эл мамлакатларининг қизиқиши ортаётганидан далolat бераётган.

Халқаро алоқа хизматининг кенгайтириши соҳиб СССР давлатлари билан бўладиган муносабатларни янги поғонага кўтарди. Шу боис Ўзбекистонлик почтачилар ўзига хос масалаларни тезкорлик билан ечишга мажбур бўлишмоқда. Мазкур муаммоларни ҳал этишда Бутун жаҳон почта уюшмаси қонун-қондаларига тўла амал қилинаётган.

Шу маҳалгача «Ўзбекистон почтаси» концерни, Тошкент темир йўли қошидаги почта ва вилоятлардаги алоқа ташкилотлари халқаро почтани бошқа хат-хабарлар билан биргаликда кўришиб, унинг белгиланган манзилга етиб боришини таъминлаб келишарди. Давр бу вазифани алоҳида кўриб чиқишни тақозо этмоқда. Шу сабабли Тошкентдаги темир йўл почтамини қошида Ўзбекистон Республикасининг Халқаро почтамини давлат корхонаси ташкил этилди. Унга Мустақил Давлатлар Хамдўстлигига аъзо бўл

ган жумҳуриятлар ҳамда чет эл мамлакатлари билан алоқа хизматини йўлга қўйиш вазифаси юклатилган. Бу ерда жами почта қайта ишланиб, тегишли манзилларга ўз вақтида юзатилади.

Илгаригидек, жумҳурият ўртасидаги почта ҳам шу ерда қайта ишланади. «Ўзбекистон почтаси» концерни Халқаро почта билан ҳамкорликда халқаро юборт малак йўналиши ва алоқа хизмати йўлга қўйиладиган мамлакатларни аниқлашга киришди. Халқаро почта хизматига эҳтиёжи бўлган муассасалар, ташкилотлар, корхоналар, ишбилармонлар халқаро почта хизматидан фойдаланишлари мумкин.

Халқаро почтамит мижозларига хизмат кўрсатиш темир йўл майдонидagi 26-алоқа бўлими зиммасига юклатилган. «Ўзбекилоқинвест» мутахассислари шу йил 1 июлгача бинони таъмирлашиб, зарур хизмат хоналари бунёд этишлари керак. Бу ишларни амалга ошириш учун Алоқа вазирлиги 5 миллион сўм ажратди.

Ишга киришган Халқаро почтамит ходимлари жаҳон талаблари қайд этилган қонда ва ҳужжатларни ўрганишга бошладилар. Алоқачиларнинг малакали хизмат кўрсатиши ва иш сифатининг юқори бўлишини таъминлаш уларнинг диққат марказида бўлади.

А. КУДИНОВ

БУГУНГИ СОНДА:

- ХОРИЖГА ХАТ ЖЎНАТИШ МУАММО ЭМАС
- АЛОҚАЧИЛАР УСТОЗИНИ ШАРАФЛАБ
- ОБУНАЧИ ҲАР ДОИМ ҲАҚ
- ҚАНЧА УХЛАШ КЕРАК?

КЕЛГУСИ СОНЛАРДА:

- ҲИСОБ-КИТОБНИ ЭҲМ БАЖАРАДИ
- ФАҚАТ СИЗНИ ЙУҚОТИБ ҚУЙМАЙ...
- ҚИММАТГА ТУШГАН ДИЛ ИЗХОРИ
- ГАП ЛИБОСДАМИ?

ОЛАМДА НИМА ГАП?

● ВОҚЕАЛАР ● ЯНГИЛИКЛАР ● ХАБАРЛАР

● Украина Бош вазири Леонид Кучманнинг Ўзбекистонга ташрифи чоғида ҳар икки давлат ўртасидаги анъанавий алоқаларни ривожлантириш, истиқболли порлоқ дастурларни ҳамкорликда амалга ошириш ва янгича муносабатларни шакллантириш масалалари муҳокама этилди.

● Мустақил Ўзбекистон байроғи яна бир давлатда доимий ҳилпирай бошлади. Ўзбекистон Президентининг Фармонида биноан М. Маликов давлатимизнинг АҚШдаги элчиси этиб тайинланди.

● Юртимизнинг шаҳар ва қишлоқларида умумхалқ шодёнаси — «Наврўз» байраминга тайёргарлик қизғин бошлаб юборилди. Уни ҳар қачонгидан сермазмун ўтказиш учун ишчи гуруҳлари тузилган.

● Бухородаги уч юздан зиёд таксофондан бепул фойдаланиш мумкин. Бу борада кўриладиган 100 минг сўм зарарни вилоят алоқа бошқармаси даромадларидан қоплаш мўлжалланмоқда.

● Фарғона шаҳридаги Тожиҳон Шодиева номи билан аталувчи бозорга кирмоқчи бўлсангиз 10 сўм чўзинг. Бу қонда ҳам сотувчиға, ҳам харидорға тегишлидир. Чипта пуллари бозорни қайта қўришға сарфланади.

● Фарғона вилоятидаги корхоналар ҳам валюта ишлаш бошлади. Хориж билан алоқа ўрнатган 37 те корхона ҳамёниға валюта тушмоқда.

● «XX аср вабоси» Ўзбекистонини ҳам четлаб ўтмаган. Яқинда СПИД билан оғриган гмёҳванд бежор оламдан ўтди. Ҳукумат бу хавфли касалликка қарши тармоқларро дастурни ишлаб чиққан. Атайини ҳасталикни бошқаларға юқтирганлар учун қаттиқ жазолаб белгиланган.

● Жумҳуриятимизда юз бераётган оламшумул ўзгариларға москваликлар катта қизиқиш билан қарашмоқда. «Вечерняя Москва» газетаси Ўзбекистоннинг Россиядаги элчиси билан ўтказган савол-жавобли танлов фолиблари серкўёш диёримизнинг тарихий жойларига бепул савҳат қиладиган бўлишди.

● Екатеринбургда очилдиган ўзига хос кўрғазманнинг муаллифи соҳиб КПСС Свердловск вилоят қўмитасининг котиби Валерий Романовдир. У чиққан суратлар «Борис Ельцин оёдан», «Россия президенти дўстлари даврасида» деб аталади.

Миллий кадрлар Ташвиши

ёхуд алоқа коллежида бир кун

Тошкент алоқа коллежи жумҳуриятимизда алоқа ходимлари тайёрловчи йirik билимгоҳлардан ҳисобланади. Ундаги таълим-тарбия соҳасида олиб борилаётган ишлар, ўзгаришлар ҳусусида коллеж директорининг тарбиявий ишлар бўйича муовини Нусрат Талъатович ИСҲОҚОВ билан суҳбатлашдик.

— Нусрат ака, коллеж ҳақида қисқача тушунча берсангиз?

— Коллежимиз ўз ихтисослиги бўйича Урта Осиё ҳудудидagi йirik билимгоҳлардан бўлиб алоқа соҳасининг беш йўналиши бўйича мутахассислар тайёрлайди. Билимгоҳимизда автоматик электр алоқа, кўптармоқли электр алоқа, почта алоқаси ва ҳисоб-китоб, район электр алоқаси ва радиолоштириш, радио ва телевидение бўлимлари мавжуд. Коллежимизда тахсил кўраётган киши мингдан зиёд талабанинг 1029 таси сиртқи бўлимда таълим олади. Юзга яқин ўқитувчи ва тарбиячиларимиз талабаларнинг келажакда малакали мутахассис бўлиб етишишлари учун бор билим ва имкониятларини ишга солимоқдалар. Таълим жараёнида замонавий алоқа қурилмалари мукамал ўргатиб борилади. Лаборатория ва ўқув хоналаримиз замонавий алоқа техникаси билан жиҳозланган. Жумҳуриятимизнинг бошқа вилоятларидан келган талабалар учун урта 400 ўринли ётоқхона мавжуд. Уларда илм эгаллаш ва дам олиш учун барча шарт-шароитлар яратилган.

— Билимгоҳда таълим-тарбия ишларини яхшилаш борасида нима қилиняпти? Қийинчиликлар борми?

— 1991 йили билимгоҳимиз коллежга айлантирилди. Таълим ва тарбия ишларидан бир қанча ўзгаришлар юзга келди. Ўқитувчи ва тарбия-

соҳага қизиққан, билимга чанқоқ ёшлари йўлланма билан ўқишга юборишса мақсадга мувофиқ бўлар эди.

— Хабарингиз бўлса керак, яқинда Туркменистондаги барча олий ва ўрта махсус билимгоҳлардаги сиртқи бўлимлар фаолияти тўхтатилди. Сиз бунга қандай қарайсиз? Сиртқи бўлимни тугаллаган талабалар малакали мутахассис бўлиб етишишига ишонасизми?

— Йўқ. Мен сиртқи бўлимнинг фаолият кўрсатиши тарафдори эмасман. Мисол учун, билимгоҳимиз сиртқи бўлимида ўқийдиган талабалар биринчи ярим йилликда 20 кун, иккинчи ярим йилликда эса 25 кун таълим олишади. Менинг фикримча, бу муддат соҳани мукамал эгаллаш учун камлик қилади. Қундузги бўлимимизда эса ярим йилликда 150—200 соат дарс ўтилади. Бундан ташқари, сиртқи бўлим талабалари орасида алоқа соҳасида ишламайдиганлар ҳам кўп. Бундай талабаларга фақат диплом керак, холос.

— Коллежда маҳаллий кадрлар тайёрлаш муаммоси қандай ҳал қилинмоқда?

— Коллежимиз талабаларининг 70-75 фоизи маҳаллий миллат вакиллари. Шунингдек, билимгоҳимизда тожик, қozoқ, татар, корейс, рус, украин миллати вакиллари ҳам таълим оладилар. Машгулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

— Ҳозирги иқтисодий қийинчилик вақтида талабаларнинг моддий эҳтиёжларини қандай ҳал этиляпти?

— Талабаларимизнинг оладиган нафақаси 1195 сўм эди, уни яқинда 25 фоизга оширдик. Овқатланиш учун талонлар ташкил этилган. Ҳар ҳафтаги дўшанба кун талонлар топширилади. Билимгоҳимиз қoшида иккита ошхона ишлаб туради. Талабаларимизнинг моддий аҳволини доимо назорат қилиб турамыз.

Фаррух ҲОШИМОВ суҳбатлашди

СЕРҚИРРА ОЛИМ

ТОШКЕНТ ЭЛЕКТР АЛОҚАСИ ИНСТИТУТИ
ПРОРЕКТОРИ, ПРОФЕССОР МАЖИДУЛЛА
ОРИПОВ 55 ЁШГА ТЎЛДИ

1955 йили сентябрда ҳозирги алоқа коллежи биносида олти гуруҳ талабалар биринчи қўнғиродан сўнг сафланиб, янги ташкил этилган алоқа институт ректори Н. Б. Мацкевичнинг табригидан кейин дарсхоналарга тарқалишиб, илк сабоқни олишган эди. Беш йилдан сўнг, 113 нафар йигит-қизлар телефон-телеграф алоқаси инженери бўлишди. Улар орасида Тошкентдаги 40-мактабни медал билан битирган Мажидулла Орипов ҳам бор эди. Беш йил мобайнида у ўқишда, пахта теримида, шанбалникларда, шахмат доналарини суришда, най-рубоб чалишда, тенгдошларига синон имтиҳонларига тайёргарлик кўришда ёрдам кўрсатиши билан ажралаб турарди.

Уни 1960 йили институтни имтиёзли битиргач, Москва алоқа институтининг аспирантурасига ўқишга юборишди. Орадан 4 йил ўтгач, Мажидулла номзодлик иштини ёқлаб келди. Ёш олим маълумотлар ва телеграф ахборотлари узатиш аниқлигини ошириш усуллари бўйича илмий иш бошлаганлардан бири сифатида эътиборга тушди.

Мана, ўттиз йилдан бери М. Орипов илмий изланишларини давом эттирмоқда. Ассистентликдан иш бошлаб, илмий ишлар бўйича проректор вазифасига ҳам бўлган даврни босиб ўтди.

Олимнинг илмий қарашлари алоқа техникаси назариясига бағишланган бўлиб, ахборотларни каналлар орқали юқори аниқликда узатиш усуллари, уларни ўлчаб бориш методлари, алоқа тармоқлари техник ҳолатларини баҳолаш ҳам паспортлаштириш, улардаги бузилишларни топиш диагностика усуллари, алоқа техникасини юқори сифатда ишлаш билан усулларини яратишга бағишланди. Иқтидор эганининг олтига монографияси ва юздан ортиқ илмий иш-

ларида бу ўз аксини тошган. Унинг раҳбарлигида беш киши номзодлик иштини ниҳоясига етказди.

Беш йилдан бери институтимизда илмий ишларни режалаштириш, уларни ривожлантириш, қобилиятли ёшларга ёрдам бериш, илмий ишларга талабаларни жалб этишга қаратилган бир қатор муаммолар М. Орипов бошчилигида ҳал этиб боришмоқда.

Мажидулла Орипов тинмай изланишда. У фанининг ўзи танлаган соҳасини янада ривожлантириш учун куч ва гайратини аямаяптир. Бу борда яна фаолроқ ҳаракат қилиш мақсадида ўз устида кўнгил билан ишлашни қандай қилмайди. У билан бирга таълим олган дўстлари номидан ҳўрматли олимнинг 55 ёшга тўлиш муносабати билан чин кўнғилдан табриклаб, илмий ва жамоат ишларида муваффақият тилаймиз.

И. BERGANOV,
Тошкент электр алоқаси институтини кўп каналли электр алоқа кафедраси муддир, доцент.

А. ВИШНЕВСКИЙ,
шу институт доценти.

Урта Осиё халқлари, жумладан ўзбекларнинг энг олий маънавий қадриятларини асрлар оша озинчалантириб келган сарчамалардан бири — бу замин узра устувор турган меъморчилик обидаларидир. Самарқанд, Бухоро, Хиваю Деган, Қўқону Андикон дейилганда ҳар қандай ажнабий тасавурида ўзбеклар тисмоли ўз аксини топаганидек, «ўзбеклар» ва «Ўзбекистон» деганда юқоридаги ташбеҳнинг акси жонланиши аини ҳақиқатлиги ҳеч кимга сир эмас.

Ҳозирги авлодга ана шундай оламшумул аҳамиятга молик мерос қолдирган буюк аждодларимизга таъзим келтирган ҳолда, биз — XX аср фарзандлари уларга муносиб меросхўр бўла олдикми деган мулоҳазага борасан киши.

Ойни этак билан ёпиб бўлмагандек, тарихимизнинг маълум қисминини қанчалик «саваламайлик», барибир биз ундан фориғ бўла олмаيمиз. Ҳусусан, ана шу «саваланаётган» давр маълум ютуқлар ва қадимий маданиятимизнинг янги равангига ҳисса бўлиб қўшилган ижо-

бий ишлардан холи эмас, албатта. Ўзбекистондаги кўпгина йirik шаҳарлар, хусусан, пойтахт — Тошкентнинг буғунги сиймоси, унда мавжуд бўлган барча нуқсонлардан қатъий назар, ифтихоримиз бўлган тарихий обидаларимизни яратган уста бобокалонларимиз ворислари нодир санъатимизнинг муносиб давом-

чилари эканлигидан далолат бериб турибди. Шаҳримиздаги кўркам бинолару, метро бекатлари, ҳашаматли майдонлару гўзал, бетакрор хиёбонларга суқлафиб қараймизу, таасуфлики, уларни яратган заковат эгалари, истезодлики меъморларнинг исми шарифларини кам эслаймиз. Ахир бу адолатданми? Ҳар бир маданиятли халқ ўз давлат арбоблари, буюк олимларини, шоир устуворларини билганидек, асрлар давомида мағрур дураражак меъморлик обида-

лари яратувчиларини ҳам билмоғи, эъзозламоғи ва қадрламоғи зарур. Шубҳасиз, Тошкентнинг XX аср иккинчи ярми қурилиш тарихидаги энг диққатга сазовор воқеалардан бири — метронинг бунёд этилиши бўлса, иккинчиси — Бешётоқ даҳасида савлат тўкиб турган ҳашаматли ва улувдор Халқлар Дўстлиги саройидир. Ҳар

бир санъаткор ижодининг, у қайси соҳа устаси бўлмасин, ўз чўққиси бўлади. Ўзбекистонга келган исроиллик машҳур шарқшунос олим Дэвид Минашри билан ана шу маскан бўйлаб сайр қилар эканмиз, у: «Дунёнинг анча-мунча мамлакатларида бўлганман, лекин бу каби бир-бирига табиий уйғунлашиб кетган бог ва саройини кўриш менга насиб этмаган», деганида қалбимда акиб бир ифтихор тўғйуси пайдо бўлганини ҳеч унутмайман. Санъатшунос А. В. Рябушкиннинг таъкидлашича,

ушбу иншоот «... ҳеч шубҳасиз, миллий анъаналарини ўзига мужассамлаштирган, ёрқин ижодий ечимларга нитилган изланишлар билан боғлиқ бўлган 80-чи йиллар меъморчилигининг салмоқли воқеаларидан бўлди. Ушбу иншоотда мумтоз қондалар ҳамда анъанавий миллий кўринишлар ва оҳанглар нафақат маҳорат билан янғича тал-

қин этилган, балки, улар бу иншоотнинг мутлақо замонавий функционал ва конструктив асоси билан тўла уйғунлашиб кетган». Бу акиб масканнинг серқирра мозий маданиятимиз, бетакрор миллий санъатимизнинг ҳозирги намунаси ва умидбахш истиқболимизнинг рамзий ифодасини ўзига мужассамлаштира олган санъат асаридаражасига кўтарилишида ўзбек меъмор-санъаткорларининг хизмати қатта. Ана шундай санъаткорлардан

бири Санъат академиясининг муҳбир аъзоси, профессор Фарҳод Турсуновдир. Кези келганда, шунинг ҳам таъкидлаш жоизки, бугунги Тошкентда савлат тўкиб турган кўпгина ҳашаматли меъморлик обидаларида бу муътабар файласуф инсоннинг ўзига хос «дастхати» бор. Фарҳод аканинг мустақил Ўзбекистоннинг бош рамзи — «Озодлик» обидасини яраттидиган изланишлари ҳам нафақат зиёлилар, балки кенг халқ оmmasига яхши маълум.

Халқлар Дўстлиги комплексига қайтадиган бўлсак, бу меъморлик обидасининг Ҳамза номидagi Давлат мўкофотини олишга тақдим этилиши жумҳуриятимиз зиёлилари дилида қатта шодлик туйғуларини уйғотди. Бу қарор, шубҳасиз, ҳозиргача дунё аҳлини лол этаётган меъморлик дурдоналарини яратган бобокалонларимиз ишлари иқтидорли ворислар томонидан давом эттирилганлигининг ҳаётий эътирофи бўлгусидир.

З. МУНАВВАРОВ,
тарих фанлари номзоди.

МЕЪМОРЧИЛИГИМИЗНИ ЭЪЗОЗЛАЙЛИК

ДОҒДА ҚОЛИШМОҚДА

Нижний Новгород шаҳрида телефонлардан фойдаланиш хизмат ҳақи оширилди. Энди уй телефонларидан фойдаланишнинг учун ҳар ойга 120 сўм тўланади. Ташкилотлардан 1400 сўм ундирилади.

Афсуски, бу билан телефондан фойдаланиш сифати мутлақо ўзгармади. Бу ҳол алоқага мутасадди бўлганларнинг ташвишига солмаётди. Улар мўмай пул топши йўлини биллиб олишган. Маҳаллий ҳокимият розлиги билан айрим шахслар ва ташкилотларга ким ошди савдоси орқали навбатсиз телефон ўрнатиш ҳуқуқини пуллашмоқда. Шу ҳолатда асло ташвиш чекмай, мўмай ақча ишлашмоқда. Пулдор шахслар учун ҳар бир телефон рақами 300 минг сўмга, ташкилотлар учун 600 минг сўмга ҳада қилинаётди. Узоқ йиллардан бери уйда телефон қўнгирогни жириглашнинг кутиб турганлар пулдорлар учун бундай қулай маконият қабқдан пайдо бўлаётганини билломай доғда қолшмоқда.

НАФАҚАХЎРЛАР

ХОТИРЖАМ БЎЛИШИН

Бугунги кунда Муस्ताқил Давлатлар Ҳамдўстлигига аъзо бўлган жумҳуриятлар ўртасидан алоқа хизмати ноқулайликларидан нолимаган одам бўлмаса керак. Аксига олиб бу ҳол ҳар қадамда учрамоқда. У жумҳуриятдан бу давлатга пул йўлатишда чеклашларга йўл қўйилмоқда ёки юборилган пул ўз вақтида эгасига топширилмапти.

Шу боис Қозоғистон Алоқа вазирлиги ва Давлат Банки МДҲга аъзо бўлган давлатлардаги ҳамкасбларига юборилмаган пул миқдори 10 минг сўмдан ошмаслиги, нафақа ва алиментлар учун чеклаш бўлмаслигини таъминлаш тақлифи билан чиқишиди. Талабинг кичкин шарти Қозоғистонда аллақачон амалда қўлланилмоқда.

ТОШБАҚА ЮРИШ БИЛАН

Кемерово вилоятининг транспорт ва алоқа бошқармаси хатларининг манзилга етиб боришини текшириб кўрди. Афсуски, олинган маълумотлар қониқарли эмас. Уни қарангки, фан ва техника асрида хат ҳар кун бор-йўғи 12 километр «йўл босар» экан. Бунинг аниқлиги почтачилар уздабуронлик қилишмоқда. Улар хатга умуман муҳр босишмайди ёки ҳар қандай назоратчи ҳам кузата олмайдиган қилиб хатни жўнатиш ва уни қабул қилиш вақтини қўйишади.

Яқинда «Останкино» теледастурни орқали Америкадаги почта хизмати хусусида кўрсатув берилди. Бугунги иқтисодий бўҳронли кунларда биз бир вақтлар қоралашга сўз тополмаган мамлакатдаги қулайликларни бот-бот тилга олиш гашини келтирса ҳам ойина жаҳондаги кўринишлар наминада илиқ таассурот қолдирди. Мухбирнинг ҳикоя қилишича, АҚШ алоқа хизмати вазирлиги ҳукуматдан бир чақа олмасдан кун кўрар экан. Хара-

ди. Оқан ортидаги муштарий танлашдан маҳрум бўлмаган. Бу борадаги ҳақ-ҳуқуқлар тўла ҳимолланади.

Хўш, бизда аҳвол қандай деган савол туғилиши табиий. Бизда бўлса... У ёғини айтмасам ҳам тушуниб турибсиз. Аҳвол ночор. Бирор газетгага обуна бўлган ва уни йил давомида муштазам ололмайдиган муштарийлар оз эмас. Бугунга келиб айрим почтачиларнинг лоқайдлиги устига газета ёки журналларнинг

ва газета-журнал тарқатиши ўз зиммасига олгани ҳеч кимга янглик эмас. Ана шу нукта назардан олиб қарайдиган бўлсак, матбуот нашрларининг кечкин камайиб кетиши почтачиларни ҳам қийин аҳволга солиб қўйди. Шу боис почтачилар сони қисқартирилмоқда.

Нимасини айтасиз, иқтисодий бўҳрон жами соҳаларда кутилмаган муаммоларни келтириб чиқармоқда. Уларнинг биридан қўн-тулсангиз бошқаси рўпара

хурият матбуот тарқатиш марказининг бошлиғи С. Анбаров, — аслида ундай эмас. Ахир бизнинг фаолиятимиз темир йўл, автомобиль ва ҳаво йўллари транспортга боғлиқ. Бу соҳа мутасаддилари шароитдан келиб чиқиб, хизмат ҳақини тез-тез ўзгартириб турирса, дардимизни кимга айтайлик? Ўз навбатида биз ҳам ҳисоб-китобларни қайта кўриб чиқишга мажбурмиз. Яқинда ҳафталик газета муҳаррирларининг тақлиф қилиб, янги хизмат ҳақини эълон қилди.

Ҳозирги пайтда жумҳурият бўйича фақат «матбуот тарқатиш маркази обуна ва уни алоқа бўлимларига элтиб бериш билан шугулланади. Унга рақобат қиладиган, муқобил иш туттадиган ҳеч ким йўқ. Россиядаги бир қатор шаҳарларда бу борада бир мунча тажриба тўпланган. У қандай натижа беради, бунинг вақти кўрсатади. Бунинг олдиндан айтиш қийин. Аммо бизда ҳам матбуот тарқатиш марказининг ташвишларини бироз енгиллаштирадиган жонқуярлар топилса, айни муддао бўларди.

Ҳар пайшанба, жума, шанба ва яшанба кунлари Тошкент метросининг бекатларида, автобус тўхташ жойларида газета сохтаётган мактаб ўқувчиларини учратамиз. Улар ҳозирча «Ватанпарвар», «Биржевой вестник Востока», «Коммерческий вестник» каби ҳафталик теледастури бор бўлган нашрларни чаққон пуллашмоқда. Бошқа газета ва журналларни ҳам шу йўл билан сотишни ташкил этиш фойдадан холи бўлмаса керак.

Назаримда, тахририят ходимлари, обуначилар ва газета тарқатувчилар ўртасидаги йиллар давомида юзага келган мувозанат бузилган. Тарозининг қайсидаир палласи бир томонга босиб кетмоқда. Бир гал у томон, бошқа сафар қарама-қарши тараф зўрлик қилаётгани умумий ишмига салбий таъсир кўрсатмайтми? Ахир бугун ҳар ким фақат кўпроқ пул топишни ўйласа, эртага нима бўлади? Зеро, бугун йўқоётган маънавиятни эртага тоғни талқон қилиш эвазига ҳам тоғнинг амри маҳол бўлиб қолишни унутмайлик.

Ислому УСМОНОВ

БУЗИЛГАН МУВОЗАНАТ

ОБУНА, МУШТАРИЯ ҲУҚУҚИ ВА ГАЗЕТА ТАРҚАТИШ ЮЗАСИДАН ТУҒИЛГАН БАЪЗИ БИР МУЛОҲАЗАЛАР

жатлар марка сотиш ва аҳолига хизмат кўрсатиш ҳисобига қопланади. Алоқа соҳаси замонавий асбоб-ускуналар билан таъминланиб, унда автоматика, ҳатто лазер нурулардан унумли фойдаланилиши ҳайратга солади. Вазирликдаги транспорт воситалари сони Мудофаа вазирлигининг кейин турлини айтмаса ҳам бўлади.

АҚШ алоқа вазирлиги фақат почта хизматини бажаради. У газета тарқатиш ва матбуот нашрларига обуна уюштиришдан озода. Бу юмушлар газета ёки журнал тахририятлари, хусусий агентликлар, бу борада ихтисослашган компаниялар зиммасида. Аниқ иш кўрадиган газета тарқатувчилар шахсий машиналарида тунда босмахонадан янги нашрларни олиб, тегишли манзилга етказиб беришни ҳеч ким назорат қилмайди. Вош ҳакам — уларнинг ўз вази-фасига бўлган садоқати. Бу юмушлар улар ҳар кун бажаришади. Бажарганда ҳам сидқидилдан, эртага ҳам шу ишни қиламан, шундан кун кўраман, дея ҳаракат қилишади. Айниқса, америкалик ўнчи газеталарнинг янги сонини тоғни соат бешда олиши тасаввуримизда анча эрта эмасми?! Агар шу муддатдан кеч қолиса, муштарий бошқа, ундан ҳам аниқроқ ишлайдиган компанияга мурожаат қила-

кечякиб чоп этилиши, гоҳида бир сон ўрнига унинг қўшалоқ бўлиб чиқиши кишини ўйлантиради.

Матбуот нашрлари нархининг қимматлашуви ўқувчилар сонини кескин камайтиргани аниқ. Илгариги баҳолар ҳамма учун баробар эди. Газета ва журнал ҳам ким сотиб олишни муқим эди. Обуна ҳам шунга яраша бўларди. Гап келганда ўтган йилги обуна хусусида сўз юритиш жоиздир. Унинг қандай ўтгани барчага беш қўлдек маълум. Бир неча бор ўзгартирилган обуна баҳоси матбуот нашрларига қизиқини сусайтирди. Шу боис 1993 йил учун газета ва журналларга ёзилганларни 1992 йилги муштарийларга нисбатан олиб қарайдиган бўлсак, Россия нашрлари учун 43 фозини, маҳаллий матбуот учун 37 фозини ташкил қилади. Демак, 1992 йилда бир нусха матбуотга ёзилган ҳар уч кишининг бири бу йил ҳеч нима олмайпти. Аксига олиб ўтган йилги обуна нархлари газета ва журнал чоп этиш ҳамда уни тарқатишга яна етмай қолмоқда. Бир қатор тахририятлар қўшимча обунани ташкил қилишни мўлжаллаган. Бу қандай натижа беради — олдиндан бир нима дейиш мушкул.

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлигининг алоқа бўлимлари аҳолига почта хизмати кўрсатиш

келаётди. Обуна нашрлари камайгач, почтачилар аҳолига кундалик газета чопиш ташаббуси билан чиқишганди. Бу фикр қўпгина тахририятларга маъқул тушди. Афсуски, икки томон учун фойдали бўлган бу усул ҳозирча негиз йўлга қўйилган эмас.

Сир эмаски, газета ва журналларнинг обунага етиб бориш борган сари мушкуллашмоқда. Шу йил 1 февралдан бошлаб темир йўл транспорти (ваҳоланки у ҳафтавомалар ташинида ягона усул) ҳар бир манзилга элтиб берилган нусха учун 38 тийин талаб қилмоқда. Илгари бу хизмат учун бор-йўғи 3,5 тийин олинарди. Кундалик газеталар самолётда ташилгани учун бир нусха ҳисобидан 58 тийин йўлқира олин-япти. Тошкент, Сирдарё ва Жиззах вилоятларидан ташқари (бу вилоятларга нашрлар автомобилда олиб борилади) бошқа вилоятларга фақат темирйўл билан газета ташилади. Бу хизмат фақат станцияларга етказиб бериш билан чегараланган, холос.

— Қўпича тахририятлар бизни кўп ҳақ олишда айблашади, — дейди жум-

лар ҳисса қўшишди. Институтнинг бўлим мудири К. Соймонинг таъришича, «Инжил»ни тарқатишга 20 йилча муҳлат керак бўлган.

«ИНЖИЛ»—ЎЗБЕК ТИЛИДА

Ўтган йили илк бор Қуръони карим ўзбек тилида кўп нусхада чоп этилганди.

Яқинда христианларнинг муқаддас китоби «Инжил» ҳам она тилимизда ёруклик юзи-

• Зардали хат

ҚАЧОНГАЧА?

Хурматли тахририят! Биз алоқачилар «Хабар»ни муштазам ўқиб борамиз. Шу боис ўз дарду-ҳасратларимизни сизларга баён қилмоқчимиз.

Мана бир неча йил бўлдики, хизмат биносига ёлчимаймиз. Шаҳардаги қайси уй яроқсиз ҳолга тушиб, бузилиши керак бўлса, ҳокимнинг буйруғи билан бизни ўша ерга кўчиришади. Аксига олиб бундай биноларда ишлаш учун шарт-шаронт бўлмайди. Биз билан ҳеч ким ҳисоблашмайди.

Аҳолига намунали хизмат кўрсатиш учун «Алоқа уйи» зарурлигини билдириб, бир неча бор юқори ташкилотларга мурожаат этдик. Ҳамон бирон-бир натижа йўқ. Замонавий «Ало-

қа уйи»нинг лойиҳаси мана икки йил бўлдики, йиллик қурилиш режасига киритилмайди. Ушбу масалани ҳал қилиш учун алоқа бўлимимиз бошлиғи К. Абдурахимовнинг мурожаат этмаган идораси қолмади. Кимга дардимизни айтмайлик, фақат маблаг йўқ деган жавобни оламиз. Ахир биз алоқачилар ҳам бошқа касб эгалари каби ҳар томонлама қулайликларга эга бўлган биноларда ишлашни хоҳлаймиз. Бизнинг дардимизга ким қулоқ солади?

Ҳамкасблари номидан мутуб йўловчи — Шаҳрихон шаҳар, Шаҳрихон шохқўчасидаги 42-уйда истиқомат қилувчи Соъйбон СУЛТОНОВ. Андижон вилояти.

ЭҲМ билан мулоқот

Суратнаш А. ТУРАЕВ

• Фарзандлар оталар ҳақида

Шу кунларда ўзбек адабиётининг таниқли намояндalarидан бири, отанинг маърифатпарвар, шоир ва драматург, дипломат ва таржимон, ўзбек матбуоти ва санъатининг толмас фидойиларидан бири Абдулла Авлоний туғилган кунининг 115 йиллиги олдидан Низомиёни номидаги Тошкент Давлат муаллимлар тайёролаш олий билимгоҳида бир қатор тадбирлар ўтказилди. Уларда Авлонийнинг қизи Ҳақима Авлоний иштирокида, талабалар ва муаллимларга

отаси тўғрисидаги хотираларини, унинг фаолиятига оид қизиқарли маълумотларни сўзлаб берди.

Уриси адабиёти бўйича таниқли мутахассис Ҳақима Авлоний оталари ёққан маърифат чироғини ўчирмай, мана шу олий ўқув даргоҳида 40 йилдан бунён хизмат қилиб келаётган фидойи, устоз муаллимлариниздандир.

Биз институтдаги урчулардан сўнг хурматли олимга бир неча саволлар бериб, суҳбатга тортидик.

— Ҳақима опа, халқимиз орзу қилган улуг истиқлол кунларидан ашайимиз. Бу қулуг сана, айниқса, бизнинг маънавий ҳаётимизда кўп савобли ишларнинг бажарилишига сабаб бўляпти. Бу жараён, албатта, отангизнинг ижодий меросига ҳам тааллуқлидир. Шу хусусда кўнглингиздан нималар кечаётганини сўзлаб берсангиз.

— Мен ўзимча XX асрнинг бошланиши, бу даврдаги адабий-маърифий жараён, уларнинг вакиллари фаолияти тўғрисидаги мураккаб муаммоларга истиқлолимиз аниқлик киритди ёки ҳақиқатнинг тўла рўёбга чиқишида муҳим рол ўйнади, деб ҳисоблайман. Шубҳасиз, бу адолатли қадам отангизнинг ижодий фаолияти хусусидаги мулоҳазаларга ҳам тааллуқлидир.

Биласизми, одам одамнинг унутганими ёки замон шундай алғов-далғов бўлганими, ҳар қалай, нима бўлса-да, асримиз бошларда Туркистонда кўз очган маърифатчилик-жадидчилик ҳаракати душманлик, мамлакатнинг умумий мафкурасига қаршилик, миллатчилик деб топилди. Узоқ вақт ҳайрон бўлдим: «Эй, одамлар, мусулмонлар, дунёвий билимларни ҳам эсланглар. Ўқинглар, янгиликка интилинглар, маърифатли бўлинглар!» деган қутлуғ ишнинг нимаси ёмон экан дейман. Қизиқ, ўзи одамлардан хайрия тўлаб мактаб очса, унинг йиқилган, урилган жойларини ҳам ўзи тикласа, унинг айвонини саҳнага айлантириб, аҳолига томоша кўрсатса, маош бердинг, бермадинг демаса, газета чиқараман деб Бокуга бориб, кўроғошлик ҳарфларини ўзи кўтариб келса... Бунинг нимаси душманлик экан?

Истиқлол бизга мана шу хусусда кўнглимиздаги рост гапларимизни айтишга имкон берди. Билдикки, империянинг ҳар икки кўриниши ҳам мустамлака бўлиши мамлакат аҳолисининг маърифати бўлишини истамас экан.

Аслида жадид сўзи янгилик ёки шунга интилувчи деган маънони билдирган. 1905 йилги инқилобдан кейин Русиянинг узоқ ўлкаси Туркистонда ҳам маърифатга интилиш, янгиликларга бўлган қизиқиш кучайди. Бу ишларнинг бошида маҳаллий халқдан етишиб чиққан зиёлилар турган эди. Албатта, мазкур сановчи маърифатчиларнинг олдинги қаторида Абдулла Авлоний бор эди.

— Юқорида айтганингиздай, отангизнинг маърифат сари қўйган қадами осон кечган эмас. Маълум халқларга тенглик ваъда қилган Октябр инқилоб ҳам уни қоралади. Жадидчиликда, миллатчиликда айбанд, шундай эмасми?

— Гарчи отам вафот этганларида анча ёш бўлсам ҳам, ҳозир жуда яхши англайманки, у янги мактаб деб очган маърифат ўчоқ-

лари чор ҳукумати даврида ҳам, кейинчалик, инқилобдан кейинги йилларда ҳам қаршиликларга учради. Миллатни уйғонишга даъват этишни ҳукумат миллатчилик деб атади, халқни замонавий билимларни эгаллашга қақришни хурофот, «динга қарши» деб, нодон фуқаро ичига гўлгула солди. Ҳатто отамни хурофот ахли тошбурон қилиб, ўлиришига фатво бергани ҳам рост. Мана бугун ислом динига йўл очилди, Қуръонни қарим ўзбек тилига таржиман қилингандан кейин билдикки, динимиз ҳеч наҳон илм-маърифатга қарши бўлмаган экан.

Оилада кўнчилик эдик (ойим ўн уч фарзанд кўрган). Дадам ниҳоятда болажон эди. Унинг болаларини йиғиб, маърифатга даъват этиши бежиз эмасди.

Отамиз янгиликка ўч бўлган. Бу пайдо бўлган ҳар бир янги нарсани билиб-билимай урф қилувчи маслак эмас эди, албатта. У юксак гоё ва мақсадга хизмат қилувчи ўқоқ эди. Дадамнинг доғру қозонган янги мактабларидаги парта, доска, глобус, хариатлар, граммфонлар тараққиёт йўлида жонбозлик эканлиги ҳаммага маълум. Уйимизга ҳам янгилик бошқалардан аввалроқ кириб келарди.

қўйишга нечоғлик улкан ҳисса қўшганига қарамай, у кишининг жасоратли ишларини яхши билишмайди. Негаки, узоқ йиллар кўп улуг одамларимиз қаторида Авлоний ва у ёққан чироқни ҳам ёддан чиқарганмиз. Бунинг ҳам ўзинга яраша сабаблари бордир?

— Бор! Бор бўлганда ҳам алам қиладиган, кўнчиларни чўктирадиган даражада. Уни бугун бир мунча ошқора айтиш мумкин.

— Бўлган, бўлган... Мабодо отам ўз ажали билан оламдан ўтмаган тақдирда ҳам, 1937 йилги «халқ душман» деб қамаладиган, отиладиганларнинг биринчи рўйхатида туриши аниқ эди. Бу ҳолат кейинчалик бизнинг оиламизга бўлган муносабатда ҳам аён бўлди. «Жадиднинг қизи» деб кўнчини беғиз қилганларнинг кўплари оламдан ўтиб кетди, қолганлари хижолат бўлишарди. Келинг ука,

Ҳақима Авлоний талабалар даврасида.

— Ҳақима опа, дадангизни қандай эслайсиз, қайси фазилатлари хотирангизда сақланиб қолган?

— Отам вафот этган 1934-йил 12 яшар йиғица эдим. Албатта, бу йилда бола унча-мунча нарсанинг фарғига боради. Лекин кўрган-билган нарсаларнинг мағзини қақши, мазмунини англаш учун шубҳасиз маълум ҳаётини тажриба керак. Аммо болалик ва ёшлиқни эслаш барибир мароқди. Агар у эл-эъзолаган, кўнчиликнинг меҳрини қозонган оилада кечган бўлса, уни хотирлаш, ҳис этиш фахрли ҳамдир.

Ешганим, умуман ҳаётим Мирободда, собиқ Сапёрлар кўчасидаги 74-уйда кечди. Уйни дадамнинг ўзлари қўрганлар. У кишининг замондошларидан бири айтганидек «Миришкор домла» эдилар. Бизмаган ҳунарлари кам бўлган. 15-20 ёшларида мардиқорчилик қилиб, сувоқчилик, дуродгорлик, печкачилик ҳунарларини муккамал билган.

1930 йилмикин, дадам уйга радио кўтариб келдилар. Бир неча кунгача бутун маҳалла келиб, уни ҳайрат билан тинглаган эди.

Дадамнинг ҳозирда сақланиб қолган нарсалари орасида ҳар хил театр буюмлари, масалан париклар, 1914-1916 йиллардаги театр афшарлари жуда кўп эди. Ойим уйимизнинг болаҳонасида дадамнинг аҳолига спектакллар кўрсатганини кўп гапирар эди. Мутахассислар у киши асос солган гуруҳни ўзбек профессионал саҳнасига замин бўлган биринчи қалдирғоч сифатида тилга олади. Бу гуруҳ кўп ўтмай «Туркистон» номи билан жуда машҳур бўлиб кетди. Фаол аъзоларидан — Низомиёни Хўжаев, Ғулум Зафарий, Шокиржон Раҳимий, Маннон Уйғур, Шамсиддин Шарифиднов (Хуршид)лар халқимизнинг севилиб санъаткорлари бўлиб етишдилар.

— Ҳақима опа, бугун жамоатчилик Абдулла Авлоний маънавиятимиз тарақ-

қоқарида дадамнинг жамоатчиликка маълум ва унча маълум бўлмаган хизматлари хусусида гапирдим. Дадам том маънодаги маърифатчи эди. У биринчилардан бўлиб, Тошкентдаги Мерганчи маҳалламизда янги усулдаги мактабни очган, тез савод чиқариш йўллари кўнчилини ўйлаб топган, «Биринчи муаллим» (1911), «Иккинчи муаллим» (1912), «Туркий Гулистон ёхуд ахлоқ (1913), «Тўртинчи муаллим», «Мактаб жуғрофис» каби дарсликлар яратган. Унинг «Пинак» (1915), «Адвокатчилик осони» (1914) каби бир

шу бугун ўша кўнчил озор чеккан кунларни айтиб йиғлаб ўтирмай, яхши кунларимиздан гаплашайлик...

— Нималар демоқчисиз яхши кунларимиз хусусида?

— Ҳозир нечоғлик иқтисодий, ҳатто маънавий ҳаётимизда оғир кунларни бошимиздан нечираётган бўлсакда, кўнчилининг қаеридадир ифтихор туйғуси мавжуд, нимгадир қарамликдан ва ихтиёри миз занкирбанд этилган кунлардан қутулдик. Булар, шубҳасиз, мустанқиллик туйғуси, истиқлол деб бошланган янги ҳаёт билан алоқадордир. Энг муҳими — тарихимиз, унутилган қадрларимиз, ҳақиқат чала юзага чиққан муаммолар хусусида бемалол мулоҳазалар юритилмиш. Шу маънода мен бугун отамнинг буюк хизмати кимларнингдир панаҳида қолиб кетганини, унинг кўнчили улуг ишлари ўзимиз ясаб чиқарган инқилоб қалдирғочларининг фаолиятига ўтиб кетганини бемалол айтишим мумкин. Бугун уларни исбот этишга биз улугуролмасак, келгуси авлодлар бажаргусидир.

— Ҳақима опа, отангиз вафотидан кейин унинг фарзандлари тақдирда бирон янгилик ёки ўзингиз кутган ҳодиса рўй бердими?

— Катта оламизнинг эрлари, почтамиз Мирёқуб ака 20-йилларда Туркияга ўтиб кетган эди. У томондан оламга мактуб йўллаб турганини ҳам эшитардик. Кейинчалик бу хатлар оламиз бошига оғир мусибатлар келтирди. Мирёқуб почтамиз Туркияда олам оламдан ўтгандан сўнг оила қўрган. Бу ерда унинг бир қизи қолган эди. Тақдирини қарангки, мустанқиллик шарофати билан ака-сингли Тошкентда дийдор кўришди.

— Ҳақима опа, отангизнинг ўрганлиши лозим бўлган ижодий мероси кўп бўлсада, лекин асарларидан маълум қисмининга чоп этилди. Уларнинг юзага чиқишида жонфидолик билан хизмат қилганлар ҳам оз эмасдир?

— Ҳа, отамнинг шогирдлари, у кишининг тарбиясини олган, қўлида ўқиган сadoқатли ўқувчилари ўз устозлари олдидан шогирдлик вазифаларини аъло даражада адо этишди. Буларнинг биронтасини эсимдан чиқариб қўйишдан эҳтиёт қиламан ўзимни. Кўп ғайратли олим ва фозил инсон Беғали Қосимовнинг ишларини алоҳида таъкидламоқчиман.

— Қизиқарли суҳбатингиз учун ташаккур!

— Раҳмат сизга ҳам, ўғлим.

Шу ёшга кириб бирор марта ўзимга мос, ярашқили либос киймаганман. Доим биринчи раъс катта ёки кичик кийимга дуч келмаган. Бир йили кузда ноилохликдан бошга икки раъс кичик шляпа, оёққа икки раъс мер катта ботинка олибман.

Оёқ кийиминг кичик бўлса дунё кўзинга тор кўриниб, бош кийими каллангини учинда илиниб турса, фалати бўлар экан. Сал шабада эсса у варварлардай учиб кетади. Шу боис ҳар доим шляпанинг соябонидан ушлаб юраман.

Оёққа ботинка катта-ю бўйингиз кичик бўлса, Чарли Чаплиннинг ўзи бўларкансиз. Узим қирқ тўрт кийганим учун, қирқ олтинчи раъс ботинканинг учига латта тикиб, ҳажми ўртача жамодондай келадиган нарсани қайқайтириб миниб юришининг ўзи бўладимики!

Хотин йирик, ўзим пачоқ бўлганим билан бир-биримизга узукка кўз қўйгандай мос тушганмиз. Ҳар ҳолда яқинларим шундай дейишди. Агар шу гап рост бўлса, албатта, Холпош узук, кўзи мен бўлсам керак!

Каминага ярашқили нарса буюрмаган деб асло уйламаган. Бир марта ЦУМда ўзимга жуда мос келадиган, импорт куртканинг устидан чиққанман. Ҳамма нарса анқонинг уруги бўлган бугунги кунда чет эл курткани очичқасига — оддий дўконда осиллик турсаям биров уни назарига илмас экан. Мен унга узок тикилиб, кўзимга ишонмасдан, сотувчидан қўрқа-писа сўрадим:

— Анови курткани!

Шу тобда сотувчи «Курткани пишириб қўйбдимми!» деган жавобни айтиди деб ич-ичдан зил кетдим. Лекин сотувчи чурк этмасдан уни қўлимга тутқазди. Анграйиб қолганимга у кулимсираб, кўзгу томонга ишора қилиб:

— Кийиб кўринг, — деди.

Мен кўзгу қаршида туриб, уни кия боладим. Шу пайт бири Холпошга келадиган йирик, иккинчиси бугирсоқдай юм-юмалоқ икки аёл тепамга келиб, эгинидаги куртканинг елкасини, этагини тортиб кўришди.

— Нима қиласиз, мен сизга қўғирчоқимдими? — дедим хунобни ошиб.

— Э, Муни, куртканинг ичиде одам бор экану, пайкамбиз! — деди гумбаздек аёл дўриллаган овозда. Аскиялари ўзларига наша қилиб, хоҳоллаб кулишди. Сунг бугирсоқ, исми Муни эканини биллиб олдим, жиддий бош чайқаб:

— Амаки, сизга бўлмади.

Меҳмон Исломқул ўғли

Менга нима ярашади?

(ҲАЖВИЯ)

— деди: кутилмаганда. — Моҳи, амакига ярашмади-а!

— Сизга камда икки раъс мер кичик! — деди Моҳи исмли гавдалис.

— Узимнинг раъсмерим, — дедим аёлларнинг гапидан кўнглим ғаш бўлиб.

— Раъсмерга ишониб бўладими, — деди бугирсоқ.

— Импорт маломерка бўлади, шунинг билмайсизми, — деди барзанги.

— Бизга барибир, лекин сизга ярашмади-да, — деди бугирсоқ жони куйгандай.

Ижита аёлнинг бири олиб, бири қўйиб, курткани ёмонлашдан гангиб, уни ечиб, сотувчига узатган эдим, барзанги кўлимдан шартта олиб, қўлтиққа урди.

Улар кассага пулни тўлашар экан, диюглари чоғ бўлиб:

— Бошлиқ бир тўпини олдилар, шоферидан уйига жўнатиб юборди, ноинсоф!

— Бошлиқ деганлари беш қўлни озгига тикса урди худ! — дедим қизишиб.

— Секинроқ, — деди Саодат бормогини лабига қўйиб, — гапингиз озгийздан чиқмай туриб етказишади-а!

— Етказишин деб айтаялман, ўзим кириб айтшим ҳам мумкин, — дедим жиззакилимга тутиб.

Саодат лўмбиллаб чиқиб кетиб, ярим соатлардан кейин гул-гул очилиб кириб келди.

Котиба кириб мени бошлиқ чақираётганини айтиди.

— Ҳўш, ҳисоботни бошқармага ташлаб келдингизми? — деди бошлиқ.

— Ташлаб келдим.

нинг ҳар гал киноя билан такрорлайдиган мақолини эсладим.

Эртасига интизом, ишга муносабат хусусида йнгилиш бўлиб, унда бошлигимиз маъруза қилдилар.

— Уртоқлар, орамизда ишни қўл учиде қиладиган, лекин ортиқча иззат, мукофотга даъвогарлар борки, улар ўзларини ўнг қўл, бошқаларни чап қўл ўрнида кўришди. Бизи пайтимизда аъвал ишни қотириб қўйиб, кейин мукофот талаб қилардиқ, бундай кимсалар иш ўрнига ошга даъво қилишадиган бўлишган! Шу йнгит кишига ярашади олинг! Узингизни тузатиб олинг, ўртоқ Маманосупов! — деб бошлиқ мен томонга тешиб юборгудай қараб қўяди.

Уша куниеқ отпуссага ариза ёзиб, бир-иккита ўзимга ўхшаш ҳеч нарса ярашмайдиган дардақаш ҳамкасбларга дам олиш пулнинг яримини харжладим... Улфатларим инсофга келиб, мени уйгача кузатиб қўйишди. Дарозани тақиллатиб, югуриб чиққан хотинимга:

— Қайси, бири эрингиз бўлса, ўшани танлаб олинг,

МУАССИС: Ўзбекистон

Республикаси Алоқа

Вазирлиги

Бош муҳаррир:

Шодмон ОТАБЕК

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Шухрат ЖАББОР

Анатолий КУДИНОВ

Мирпўлат МИРЗО

Тоҳир РАҲИМОВ

Ислом УСМОНОВ

(бош муҳаррир

ўринбосари)

Еқубжон

ХУЖАМБЕРДИЕВ

Бобохон ШАРИПОВ

ЖАМОАТЧИЛИК

КЕНГАШИ:

Бўривой АҲМЕДОВ

Воҳид АЪЗАМОВ

Билол АМИНОВ

Шоҳруҳ АҚБАРОВ

Саидмахмуд

АҚБАРОВ

Меҳмонқул

ИСЛОМҚУЛОВ

Жамол КАМОЛ

Тўлқин

ЛУТФУЛЛАЕВ

Сафар ОСТОНОВ

Еқуббек

ЯКВАЛХУЖАЕВ

Нурал ҚОБУЛ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, Тошкент-35, А. Толстой кўчаси, 1.

Телефонлар: 32-36-42, 32-35-29, 44-29-09.

Индекс: 64600. ЖУМА КУНЛАРИ ЧИ. ҚАДИ.

Муҳарририятга келган қўл-ёзмалар (2 ораликда, 5 бетдан ошмаслиги лозим) ва суратлар муаллифларга қайтарилмайди. Мақолалардаги фикр-мулоҳазалар, келтирилган факт ва рақамлар масъулияти муаллифлар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг босмахонаси. Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 32.

Буюртма № Г-105. 22890 нусхада босилди.

1 2 3 4 5 6

Афандикуши ХУРЖУНИ

— Хайрият, ўзимизга буюриб турган экан, — деб кулишди.

Еш боладай лақиллаганимдан хунобни ошиб, ишхонага бўғилиб келдим. Тушлик пайтида ходимларга рўйхат билан духоба тақсимлашди. Бошқармага ҳисобот ташлаб қайтуғунимча бўлимимиздаги аёллар менинг улушмини ҳам бўлишиб олишибди. Буни эшитиб:

— Улушмини беринглар, бу адолатдан эмас! — дедим.

— Эркак одам духобани нима қилади! — деди кунги буйи хонама-хона юриб гап ташийдиган Саодат.

— Биздаям рўзгор, оила бор!

— Келинйимлар ўзлари топдилар, нима қиласиз бошйизни оғритиб.

— Сизам бошийизни оғритиб олибсиз, эрингиз олсин эди!

— Энди, мен сизга айтсам, — Саодат овозини пасай-

— Тинчликми, нимадандир норози эмишсиз? — деди у қовоғини уйганича.

— Энди, қатордан қолиб кетгандан кейин алам қилар экан-да, ўзи йўқнинг кўзи йўқ қилиб рўйхатга қўшишмабди.

Бошлиқ худди аччиқ нарса чайнаб олгандай афтини бужмайтирди.

— Узи ранги совуқ духоба экан, шундай бўлсаям аёлларимизга олдирувдик. Йнгит киши дегани арзимаган нарсага жиззакилик қилиши ярашмайди! Бу гал олмасан-да, кейинги гал оларсиз.

Қартал якунида мукофот олувчилар рўйхатидан фамилиям тушиб қолганини кўриб, яна туютоқиб кетдим.

— Сизга мукофот азишмабдими? — деди яна Саодат кўзлари чақнаб.

— Бошлиққа яхши гапирадиган катта оғизлар олсин, биз мукофотга муносиб эмасмиз! — дедиму яқин ошнам-

— дейишгани ёдимда. Холпош мени уйга олиб кириб:

— Хужайин, ярашмайдиган янгича қилиқ чиқарибдиларми? — деса бўладими.

— Шу дашноминг ортиқчилик илди-да, хотин, — дедим ич-ичимдан ёниб. — Менга бу дунёда нима ярашган ўзи! Бошлиқларимнинг айтишларича, менга фақат дашном эшитиш ярашармиш.

— Ундай деманг, — деди Холпош юзимдан силлаб.

— Сизга ичкиликдан бошқа ҳамма нарса ярашади, шунинг учун ўзим сизни танлаганман-да, дедаси.

Холпошининг илиқ муомиласидан ийиб, дунё менга, мен дунёга ярашгандай туюлиб кетди. Серхушликдан ўзида бир куч сезиб, менге улкан бахт ато этган улкан Холпошни кафтимга кўтариб олдим... Еки Холпош мени кафтида кўтардим, у ёғини кайфим ошиб қолганидан ажратолмадим.

ИКИР—ФИКРЛАР

● Оёққа туриб олса бас, хотинини кўлда кўтариб юришга тайёр эди.
● У аёлнинг хонадонидаги мебелларга жуда уйғун, мос тушди. Шунинг учун улар турмуш кўришди.
● Тўна бўлма! Шунда хотиннинг сени арралалайди.
● У ҳар кунни театрға қатнар, биронта кўриқни, биронта спектаклни қолдирмади. У бу ерда... кийим илвучи бўлиб ишларди.
● Бу ёш оиланинг истиқболли порлоқ:

улардан инсталган вақтда иккита мустақил оила ажралиб чиқши мумкин.
● Девонатоилмас оролда кўлдорлик тузуимдан буёи давом этиб келаётган бир одат бор. Мабодо меҳмонга мезбоннинг эрга чиқмаган қизи ёқиб қолса, у ўша заҳоти кизга қўл бўлиб қолиши мумкин.
● Яқинда шаҳар пойафзал фабрикаси-га тажрибали психолог ишга қабул қилинди. Шуниси қизиқки, у хотини билан

ажралиши ҳамон жамоада меҳнат унумдорлиги ўн фозига ошиб кетган.
● Ешини яшнрадиган аёлларнинг юбилейини ўтказиш мумкинми!
● Ғийбат учун озиқ топилмаганда аёл эрнин «ейишга» тушади.
● Аёлларга ҳаммаша вақт етишмайди, ҳатто суҳбатни тугатиш учун ҳам.

Ш. ЭРГАШ ўғли тайёрлаган

Азиз АБДУРАЗЗОҚ

ҲАЗИЛ ТАБРИК

Ҳафтада ёки ойда бир марта икки-уч шишагина пиво ичиб, ўзини пивохўр деб эълон қилган «мақтанчоқ» шопир дўстим Ҳусниддин Шариф ўғли олтишга кирибди. Уни ҳазил билан табриқлайман. Бу деганим: «Тенгдошим, сенга айтаман, Издошим, сен эшит!»

Неча хумдан пиво ичдик, ўчмади дуд, оҳимиз, Еки бизни демэди ҳеч бир ўкувчи «Доҳимиз».

Ешлик эркан, беимонлик авжига чиққан чоғ экан, Дебмизки биз пивохона, винохона шоҳимиз.

Қайга юрса чўнг ароба, Биз ҳам келиб бўлдиғу,

Билмадикки бошқа-бошқа эрди бизнинг роҳимиз.

Энди исҳак бизга иқбол кўп йироқдир, кўп йироқ.

Йўлда ҳозир оғзин очиб, бизга тайёр чоҳимиз. Май деган ҳеч дардни ювмас,

ҳусниимизга доғ экан, Ичма, дўстим, шунча ичдик, чикмади-ку шоҳимиз.

Изоҳнинг ҳолати йўқ. Муътавар Р. ЭҒАМБЕРДИЕВ